

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Právnická fakulta

Katedra obchodního práva

Průběh valné hromady akciové společnosti

Diplomová práce

Filip Sladký

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Daniel Patěk, Ph. D.

Datum uzavření rukopisu: 31. března 2015

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracoval samostatně, všechny použité prameny a literatura byly řádně citovány a práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne: 31. března 2015

.....

Filip Sladký

Poděkování

Tímto vřele děkuji JUDr. Danielu Patěkovi, Ph. D., za otevřenost, ochotu a mnoho odborných rad během vypracovávání diplomové práce. Zároveň bych také rád poděkoval svým blízkým za jejich trpělivost v průběhu celého studia.

Obsah:

Úvod.....	1
1. Akciová společnost.....	3
1.1 Orgány akciové společnosti.....	4
1.1.1 Dualistický systém vnitřní struktury.....	6
1.1.2 Monistický systém vnitřní struktury.....	7
1.1.3 Pojem valné hromady akciové společnosti.....	8
2. Svolávání valné hromady akciové společnosti.....	10
2.1 Důvody svolání valné hromady akciové společnosti.....	12
2.1.1 Vázanost na účetní období.....	12
2.1.2 Právo kvalifikovaného akcionáře.....	14
2.1.3 Žádost hlavního akcionáře o svolání valné hromady.....	15
2.1.4 Ztráta společnosti a jiné vážné důvody.....	17
2.1.5 Absence představenstva či neplnění povinností.....	18
2.1.6 Další zákonné důvody svolání valné hromady akciové společnosti.....	19
2.2 Problematika účasti a zastoupení na valné hromadě.....	20
2.2.1 Alternativní formy účasti na valné hromadě akciové společnosti.....	22
2.2.2 Listina přítomných.....	25
2.2.3 Usnášeníschopnost valné hromady akciové společnosti.....	26
2.2.4 Náhradní valná hromada akciové společnosti.....	28
3. Procesní rámec valné hromady akciové společnosti.....	30
3.1 Rozhodný den k účasti na valné hromadě akciové společnosti.....	30
3.2 Pozvánka na valnou hromadu akciové společnosti.....	31
3.2.1 Obsahové náležitosti pozvánky na valnou hromadu akciové společnosti.....	34
3.3 Místo, datum a čas konání valné hromady akciové společnosti.....	36
3.3.1 Odvolání a odložení termínu valné hromady akciové společnosti.....	37
3.4 Pořad jednání valné hromady akciové společnosti.....	38
3.5 Orgány valné hromady akciové společnosti a jejich volba.....	40
3.6 Zápis z jednání valné hromady akciové společnosti.....	42
4. Hlasování a rozhodování na valné hromadě akciové společnosti.....	44
4.1 Hlasování na valné hromadě akciové společnosti.....	44
4.1.1 Úprava potřebných hlasovacích většin.....	46
4.2 Usnesení valné hromady akciové společnosti.....	48
4.2.2 Neplatnost usnesení valné hromady akciové společnosti.....	49
Závěr.....	51
Seznam použitých zkratk.....	53
Seznam použité literatury a pramenů.....	54
Resumé.....	57
Anglický název práce/ Abstract.....	58
Klíčová slova.....	59
Key words.....	59

Úvod

Problematika průběhu valné hromady akciové společnosti je z hlediska četnosti praktického využití velice významným tématem. Jakožto nejvyšší orgán v rámci organizační struktury akciové společnosti¹ rozhoduje valná hromada o zásadních záležitostech z hlediska fungování společnosti samotné a její řádný a zákonný průběh je tak z výše uvedených hledisek naprosto zásadní. Mou primární motivací pro zpracování tohoto tématu byla nejen chuť poznat a pochopit mechanismy valné hromady jako takové, ale zároveň též zájem proniknout do problematiky fungování akciové společnosti v širším kontextu.

Ačkoliv nelze všechna dílčí témata v rámci rozsahu práce podrobně vyčerpát, pokusil jsem se za pomoci metod gramatického, logického a systematického výkladu problematiku zpracovat a vytvořit komplexní pohled na průběh valné hromady akciové společnosti, který bude všem případným čtenářům sloužit nejen pro základní seznámení s tématem, ale také jako náhled do některých výkladových problémů, které jsou v dnešním právním světě víceméně nevyhnutelné.

Jako podklad pro svou práci jsem kromě předmětných právních předpisů primárně využil početnou škálu odborných publikací a komentářů k jednotlivým právním předpisům, které častokrát nabízejí rozdílné pohledy a názory na dílčí instituty. Podstatnou součástí práce bylo také studium soudních rozhodnutí, především pak v rámci rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu. I když došlo k rekodifikačním změnám relativně nedávno a není tak k dispozici dostatečný počet aktuálních judikátů, vzhledem k mnohdy nepatrným zákonným změnám jsou i dřívější rozhodnutí stále validní a právní teorie na nich i za účinnosti aktuální právní úpravy nadále staví. Na tomto místě nelze samozřejmě opomenout také význam právních předpisů Evropské unie, konkrétně pak kupříkladu směrnice 2007/36/ES, jejíž harmonizační působení přineslo mnoho významných změn.

Co se týče struktury práce, systematicky jsem výklad rozdělil do čtyřech kapitol. První z nich slouží jako obecný náhled na akciovou společnost jakožto právní formu, přičemž důraz je kladen převážně na úpravu její organizační struktury.

¹ § 44 odst. 1 ZOK.

Druhá kapitola se soustředí na proces svolávání valné hromady akciové společnosti a problematiku účasti a zastoupení na valné hromadě. Systematicky je ve své první části řešena prostřednictvím výkladu o jednotlivých důvodech svolání. Primárním cílem je tak poskytnout čtenáři ucelený přehled o tom, kdo a za jakým účelem může jednání valné hromady akciové společnosti svolat. Dále se čtenář v rámci této kapitoly dozvídá, kdo a za jakých podmínek se může valné hromady účastnit, a jaké náležitosti je potřeba splnit k řádnému využití jejich profilových funkcí.

Následující kapitola nabízí výklad o dílčích procedurálních aspektech jednání valné hromady. Její náplní je především popis toho, jak po praktické stránce jednání valné hromada probíhá.

Čtvrtá a zároveň poslední kapitola navazuje na předchozí téma a soustředí se na problematiku hlasování a rozhodování v rámci valné hromady. Podstatou jedná o obecnější náhled na rozhodovací proces a problematiku potřebných hlasovacích většin. V závěru kapitoly je také v omezeném rozsahu popsána podstata vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, které je v případě porušení zákonných požadavků velice frekventovaným důsledkem. Z hlediska rozsahu je však nemožné toto téma pojmout komplexně a pro účely práce tak slouží pouze jako obecné seznámení.

Obsahem závěru práce je následně rekapitulace z mého pohledu nejzásadnějších bodů práce a zhodnocení cílů výše navržených.

1. Akciová společnost

Významná a frekventovaná problematika právnických osob v rámci českého soukromého práva doznala v souvislosti s rekodifikací soukromého práva rozsáhlých změn. Obecnou úpravu právnických osob nalezneme s účinností od 1. 1. 2014 na zmíněné úrovni v rámci ustanovení § 118 – 213 NOZ, který zároveň od uvedeného data představuje určitý pilíř soukromého práva jako takového. Materie obchodních společností a družstev byla důsledkem rozsáhlých legislativních prací vyčleněna do speciálního zákona, zákona o obchodních korporacích, který se výše uvedené problematice věnuje v obecné² a posléze i speciální rovině prostřednictvím detailního vymezení jednotlivých forem obchodních společností a družstev. Občanský zákoník má vůči zákonu o obchodních korporacích postavení *lex generalis*, představuje tedy právní předpis obecný. Na základě výše uvedeného platí, že se konkrétních ustanovení občanského zákoníku použije v subsidiárním smyslu pouze tehdy, kdy zmíněný speciální zákon danou problematiku žádným způsobem neupravuje. Jistou výjimkou z těchto obecných principů pak představují ustanovení občanského zákoníku o spolcích, která se dle ustanovení § 3 odst. 1 ZOK na úpravu obchodních společností a družstev použijí obecně pouze v případě, kdy tak explicitně stanoví zákon.

Detailní úpravě akciové společnosti jakožto formy obchodní společnosti se zákon o obchodních korporacích kromě výše vymezené obecné roviny věnuje primárně v rámci hlavy páté. Ta je rozdělena na sedm dílů, jenž se mimo úvodních obecných ustanovení postupně zaměřují na úpravu založení společnosti, akcií a jiných cenných papírů vydávaných akciovou společností, práv a povinností akcionářů, orgánů společnosti, změnám výše základního kapitálu a likvidaci akciové společnosti.

Jak stanovuje zákon o obchodních korporacích v rámci § 243 odst. 1, akciová společnost je obchodní společností, jejíž základní kapitál je rozvržen na určitý počet akcií. Definice akciové společnosti v rámci účinné právní úpravy tedy ideově navazuje na zrušené ustanovení § 154 odst. 1 ObchZ, avšak s tím rozdílem, že v dnešní době již nemusí mít každá akcie jmenovitou hodnotu, neboť akciová společnost může na základě ustanovení § 257 odst. 1 ZOK vydat kmenové akcie, které mají zmíněnou jmenovitou hodnotu vždy shodnou a zároveň představují stejné podíly na základním kapitálu.

² Viz § 1 – 94 ZOK.

Z hlediska své podstaty je akciová společnost právnickou osobou dle § 118 NOZ, má tedy od okamžiku svého vzniku až do svého zániku právní osobnost, která je v rámci ustanovení § 15 odst. 1 NOZ definována jakožto způsobilost mít v mezích právního řádu práva a povinnosti. Akciová společnost byla po rekodifikaci podřazena pod pojem obchodní korporace, který souhrnně označuje kategorie obchodních společností a družstev.

Obecně je akciová společnost právní formou s nezpochybnitelnou tradicí a v praxi je zpravidla využívána k nakládání s velkým objemem prostředků. Ty pocházejí od jednotlivých akcionářů, přičemž následně jsou ve valné většině případů pod dohledem profesionálního managementu využívány ke správě a provozu celků za účelem dosažení ekonomického zisku. Akciová společnost je na základě ustanovení § 1 odst. 2 ZOK zařazena do kategorie kapitálových obchodních společností, pro které je v obecné rovině charakteristické neexistující či případně pouze omezené ručení za závazky společnosti. Konkrétně v případě akciové společnosti je ručení akcionářů za závazky společnosti kategoricky vyloučeno, to však v praktické sféře pro jednotlivé zainteresované osoby neznamená naprostou imunitu vůči ekonomické odpovědnosti. V případě naplnění zákonem stanovených předpokladů je totiž kupříkladu dle ustanovení § 68 ZOK možno vyvodit osobní odpovědnost člena či bývalého člena statutárního orgánu za nesplnění povinnosti odvracet úpadek. Akciová společnost jakožto entita pak ručí za vlastní závazky celým objemem svého majetku.

1.1 Orgány akciové společnosti

Z hlediska regulace činnosti a využívání majetkových zdrojů je nezbytné, aby každá obchodní korporace ustavila jeden či více vnitřních organizačních útvarů, jejichž členové ji následně budou na základě získaných pravomocí racionálně spravovat a projevovat její vůli navenek vůči třetím osobám.³ Ustanovení § 151 NOZ v návaznosti na uvedené stanovuje, že zákon či zakladatelské právní jednání určí rozsah a způsob, jakým členové orgánů právnické osoby rozhodují a nahrazují vůli dané právnické osoby. Obecně rozlišujeme orgány na individuální a kolektivní podle počtu zvolených členů. Režim rozhodování v rámci kolektivního orgánu upravuje ustanovení § 156 odst.

³ ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B. in ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CÍLEČEK, F. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 112.

1 NOZ, na základě kterého takto složený orgán rozhoduje o záležitostech obchodní korporace sborově.

Zákon o obchodních korporacích v rámci ustanovení § 44 odst. 1 pojmenovává celkem tři typy orgánů v závislosti na jejich funkci a významu. Primárně hovoří o orgánu nejvyšším, který je v rámci akciové společnosti představován valnou hromadou, dále pak o orgánu statutárním a v neposlední řadě o orgánu dozorčím. Konkrétně je v případě akciové společnosti problematice orgánů věnován prostřednictvím ustanovení § 396 – 463 ZOK značný prostor, což se dá vysvětlit nejen charakterem akciové společnosti jakožto právní formy, ale také jejím frekventovaným využitím v praxi.

Za účelem zdárného vymezení organizačního schématu akciové společnosti je také nepochybně nutné rozlišit dva základní systémy struktury vnitřního řízení společnosti, systém dualistický a monistický. Rozlišení obou zmíněných systémů se na zákonné úrovni nachází v rámci ustanovení § 396 ZOK. Dualistický systém je takový systém vnitřní struktury společnosti, ve kterém se zřizuje představenstvo a dozorčí rada. S ohledem na legislativní historii se jedná o systém základní, v mnoha ustanoveních zákona o obchodních korporacích se pak terminologicky předpokládá jeho existence.⁴ Systémem monistickým je takový systém vnitřní struktury společnosti, ve kterém se zřizuje správní rada a statutární ředitel. „*Oba systémy struktury vnitřního řízení se podle české právní úpravy tedy neliší počtem obligatorních orgánů, ale pouze jejich názvem, působností, a dále tím, že pouze v monistickém systému je možné u jedné fyzické osoby kumulovat působnost obou obligatorních orgánů společnosti.*“⁵ Podrobněji k problematice organizační struktury akciové společnosti v rámci navazujícího výkladu.

Jednou z nejzásadnějších novinek v úpravě akciové společnosti po rekonstrukci českého civilního práva je právě možnost volby mezi dvěma výše zmíněnými systémy řízení v rámci korporační organizace. Umožnění volby správy společnosti je však novinkou pouze na úrovni úpravy akciové společnosti, jelikož dřívější úprava evropské společnosti⁶ tuto alternativu již umožňovala. Zmíněná možnost volby se v praxi realizuje zanesením do stanov akciové společnosti a je nutno ji na základě ustanovení

⁴ FILIP, V., LASÁK, J. in LASÁK, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. II. díl. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 1745.

⁵ DĚDIČ, J., LASÁK, J. *Monistický systém řízení akciové společnosti: výkladové otázky (1. část)*. Obchodněprávní revue. 2013, roč. 5, č. 3, s. 65.

⁶ Viz § 26 – 40 ZES (v souvislosti s přijetím zákona o obchodních korporacích byla tato ustanovení zrušena).

§ 250 odst. 2 písm. f) akcentovat jako obligatorní náležitost stanov. Pokud by tedy zmíněná volba organizační struktury do stanov zanesena nebyla, znamenalo by to ve svém důsledku odmítnutí či zamítnutí návrhu na zápis společnosti do obchodního rejstříku či na zápis změny systému vnitřní struktury řízení.⁷ V případě pochybností se uplatní v ustanovení § 396 odst. 3 ZOK zakotvená nevyvratitelná právní domněnka, podle níž by byl při takové eventualitě zvolen dualistický systém. Zmíněné řešení tedy bude nejspíš využíváno ve sporných případech, kdy není zcela jasné, jaké organizační uspořádání je v rámci dané akciové společnosti zvoleno.

1.1.1 Dualistický systém vnitřní struktury

Tento i nadále z hlediska organizační struktury stěžejní systém vychází z dosavadní úpravy představenstva a dozorčí rady.⁸ Konkrétně je problematika struktury dualistického systému upravena v rámci ustanovení § 435 – 455 ZOK.

Statutárním orgánem akciové společnosti v režimu dualistického systému je představenstvo. Primárně představenstvu náleží obchodní vedení společnosti, z hlediska dalších pravomocí a povinností mu pak na základě ustanovení § 435 odst. 4 ZOK přísluší zajišťování vedení účetnictví, předkládání účetních závěrek a také problematika rozdělení zisku či úhrady ztrát. Ačkoliv pojem obchodního vedení nebyl v současné ani dřívější právní úpravě žádnou formou definován či vymezen, v praxi je jeho výkon reprezentován pravomocí činit všechna jednání, které souvisejí s provozem podniku společnosti, jeho organizací a řízením.⁹ Obecně se dá tedy vyvodit, že představenstvu připadá činit vše, co zákon neukládá valné hromadě či dozorčí radě společnosti.

Druhým profilovým orgánem dualistického systému je dozorčí rada. Na základě ustanovení § 446 ZOK dohlíží na výkon působnosti představenstva a na činnost společnosti. I po legislativních změnách tedy zůstává primárním a zároveň obligatorním dozorčím orgánem. Současně je možné ji prostřednictvím stanov zakotvit i určitou

⁷ DĚDIČ, J., LASÁK, J. *Monistický systém řízení akciové společnosti: výkladové otázky (I. část)*. Obchodněprávní revue. 2013, roč. 5, č. 3, s. 66.

⁸ *Důvodová zpráva k zákonu o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)*. [online]. [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/fileadmin/Duvodova-zprava-k-ZOK.pdf>. s. 63.

⁹ HAMPEL, P. in BĚLOHLÁVEK, A. J. et al. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 1827.

personální působnost, konkrétně možnost volby a následného odvolávání členů představenstva na základě ustanovení § 438 odst. 1 ZOK.¹⁰

1.1.2 Monistický systém vnitřní struktury

Jak již bylo konstatováno v předchozím výkladu, je na základě účinné právní úpravy možné zvolit mezi monistickým a dualistickým modelem vnitřní struktury. Pokud však porovnáme úpravu českou s podstatou úpravy monistických systémů v jiných právně vyspělých zemích, dojdeme k závěru, že se v našich podmínkách nejedná o čistokrevný monistický systém. Problematickým aspektem definice monistického systému je převážně ta skutečnost, že se kromě valné hromady ze zákona zřizují další dva obligatorní orgány, což značí identický koncept jako v případě dualistického systému.¹¹ Pokud se následně zaměříme na ustanovení § 456 ZOK, zjistíme, že kompetence obou těchto orgánů monistického systému jsou obecně upraveny formou odkazu, na základě kterého se pro uvedené účely pod pojmem představenstva rozumí i statutární ředitel a pod pojmem dozorčí rady pak správní rada.

Když vezmeme v potaz už samotnou podstatu a význam slova monistický, na základě logické úvahy by měl v takto organizovaném systému kromě valné hromady jakožto nejvyššího orgánu existovat pouze jeden jediný další obligatorní orgán. Tato hypotéza se mimo jiné prosadila i na úrovni unijního práva.¹² Nesmíme však také zapomenout na fakt, že v případě zájmu je možno prostřednictvím stanov zakotvit pro konkrétní akciovou společnost existenci dalších fakultativních orgánů.

Důležitým aspektem tohoto problému je z legislativního hlediska úprava a postavení statutárních ředitelů. Zatímco v rámci našeho právního řádu je na ně nahlíženo jakožto na orgán akciové společnosti, v jiných zemích jsou jejich funkce postaveny na bázi zaměstnaneckých poměrů. Zastupují společnost z hlediska běžných jednání a je čistě v kompetenci správní rady, zdali na ně případně deleguje obchodní

¹⁰ ŠTENGLOVÁ, I. in ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CÍLEČEK, F. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 706.

¹¹ DVOŘÁK, T. in BORSÍK, D., HURYCHOVÁ, K. et al. *Corporate governance: kolektivní monografie*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2015, s. 35.

¹² Viz čl. 38 Nařízení Rady (ES) č. 2157/2001.

vedení či jeho určitou část.¹³ Ve výsledku je tedy tato koncepce velice netradiční a zároveň kontroverzní.

Nová právní úprava neobsahuje žádná zvláštní pravidla pro režim svolávání valné hromady v rámci monistického systému vnitřní struktury. Zákon o obchodních korporacích výslovně v ustanovení § 397 odst. 2 stanovuje, že volbou systému vnitřní struktury nejsou dotčena ustanovení o valné hromadě, ledaže by bylo následně v rámci zákona stanoveno jinak. Funkci primárního svolavatele bude v tomto případě zastávat statutární ředitel, zatímco správní rada se této povinnosti zhostí pouze v tom případě, kdy by jinak byly naplněny důvody pro svolání valné hromady dozorčí radou.¹⁴

Náhled na oba zmíněné systémy organizační struktury akciové společnosti vzhledem ke svému rozsahu slouží pouze jako určitý odrazový můstek pro další témata, především pro postavení a význam valné hromady jakožto nejvyššího orgánu akciové společnosti. Komplexnost této problematiky vyžaduje mnohem podrobnější analýzu a byla by nepochybně vhodným tématem pro rozsahově srovnatelnou práci.

1.1.3 Pojem valné hromady akciové společnosti

Valná hromada představuje na základě ustanovení § 44 odst. 1 ZOK nejvyšší orgán akciové společnosti. Nad tímto označením se zamýšlel v rámci svého článku¹⁵ Ivan Rada, který pod pojmem nejvyššího orgánu rozumí to, že „*společníci (akcionáři) konkrétní společnosti mají jejím prostřednictvím možnost v různé míře ovlivňovat činnost ostatních orgánů.*“

Ačkoliv se tedy po rekodifikaci soukromého práva primárně rozlišují dvě struktury vnitřního řízení akciové společnosti, postavení valné hromady se s ohledem na § 397 odst. 2 ZOK nemění. Jedná se o obligatorní orgán, prostřednictvím kterého se mohou společníci, resp. akcionáři, přímo účastnit na řízení akciové společnosti jako takové. Zpravidla je orgánem kolektivním, v případě existence jednočlenné společnosti pak tvoří valnou hromadu na základě § 12 odst. 1 ZOK právě ten akcionář, do jehož vlastnictví spadají všechny akcie dané akciové společnosti. Výstupem činnosti tohoto

¹³ DĚDIČ, J., LASÁK, J. *Monistický systém řízení akciové společnosti: výkladové otázky (1. část)*. Obchodněprávní revue. 2013, roč. 5, č. 3, s. 65.

¹⁴ FILIP, V. *Svolávání valné hromady akciové společnosti před a po rekodifikaci*. Právní fórum. 2012, roč. 9, č. 11, s. 501.

¹⁵ RADA, I. *Povaha valné hromady a povinnosti uložené statutárnímu orgánu v souvislosti s jejím konáním*. Právní rádce. 2003, roč. 11, č. 8, s. 379.

orgánu jsou rozhodnutí, která svým významem přesahují každodenní běžnou činnost společnosti.¹⁶

Valná hromada vzhledem ke svému postavení funguje jako určitý jednotící prvek organizační struktury akciové společnosti, v návaznosti na ustanovení § 44 odst. 1 ZOK pak spoluurčuje její zařazení do skupiny kapitálových společností.¹⁷ Akcionářům podílejícím se na valné hromadě je svěřeno rozhodování o zásadních otázkách z hlediska organizace a činnosti akciové společnosti, a i nadále je tak zachováno její výsadní postavení.¹⁸ Na druhé straně je však toto profilové postavení do značné míry omezené, jelikož si nemůže atrahovat pravomoci jiných orgánů v rámci organizační struktury akciové společnosti a nemůže si vyhradit rozhodování v těch záležitostech, které jí přímo nesvěřuje zákon, popřípadě stanovy. V rámci své působnosti, kterou vymezuje prostřednictvím demonstrativního výčtu ustanovení § 421 odst. 2 ZOK, rozhoduje valná hromada akciové společnosti formou usnesení kupříkladu o změně stanov, změně výše základního kapitálu, volbě orgánů, schvalování účetní závěrky a o zrušení společnosti s likvidací.

V rámci jednání valné hromady mohou jednotliví akcionáři projevovat svou vůli, vykonávat zákonem svěřená práva a zároveň také diskutovat mezi sebou či s funkcionáři akciové společnosti samotné. Posledně jmenovaná možnost je však realizovatelná jen za předpokladu, že se daná diskuse týká pouze jednotlivých bodů programu valné hromady, stanovených v rámci její působnosti.¹⁹ Výše zmíněné právo podílet se na řízení společnosti je složeno z celé řady dílčích práv (např. právo akcionáře hlasovat na valné hromadě²⁰). Svou podstatou se jedná o nemajetkové právo, kterého konkrétní akcionář nemůže být zbaven, i když bude z určitého důvodu omezen ve výkonu svých dalších účastnických práv.²¹ Akcionář, jak stanovuje zákon o obchodních korporacích v rámci ustanovení § 398 odst. 1, vykonává své právo podílet

¹⁶ ČERNÁ, S. *Obchodní právo. Akciová společnost. 3. díl.* Praha: ASPI-Wolters Kluwer, 2006, s. 221.

¹⁷ VANĚČKOVÁ, V. in ČÁP, Z., JAHSELKA, P., JOSKOVÁ, L. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Výklad jednotlivých ustanovení včetně návaznosti na české a evropské předpisy.* Praha: Linde Praha a.s., 2013, s. 439.

¹⁸ *Důvodová zpráva k zákonu o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích).* [online]. [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/fileadmin/Duvodova-zprava-k-ZOK.pdf>, s. 62.

¹⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. dubna 2010, sp. zn. 32 Cdo 2776/99.

²⁰ Viz § 353 ZOK.

²¹ FILIP, V., LASÁK, J. in LASÁK, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář.* II. díl. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 1750.

se na řízení společnosti na valné hromadě nebo mimo ni. Akcionář nemá možnost se tohoto práva vzdát, ale zároveň ani neexistuje ničím stanovená povinnost jej vykonávat.²²

Význam valné hromady je však do jisté míry závislý na rozložení akcií. V případě menšího počtu akcionářů s podobně rozsáhlým portfoliem akcií je její činnost z důvodu hlasovací síly zaručeně efektivnější. Méně efektivní je naopak při rozložení akcií mezi velký počet minoritních akcionářů, jejichž „základním záměrem účasti není stát se společníkem a ovlivňovat rozhodnutí ve společnosti, ale především výhodně investovat vlastní úspory a dosáhnout takového zhodnocení svého vkladu, které přesáhne běžnou úrokovou míru z vkladů u peněžních ústavů.“²³ V této souvislosti je také nutno zmínit, že moc valné hromady může být v kontrastu s relevantním výkonným orgánem akciové společnosti slabší z důvodu intervalů mezi jednotlivými jednáními.

V rámci legislativních změn bylo na zákonné úrovni vynecháno rozlišování valných hromad na řádnou a mimořádnou. Opuštění této terminologie bylo odůvodněno nevelkým právním významem. Naopak však zůstalo zachováno dělení na řádnou a náhradní valnou hromadu.²⁴ O řádnou valnou hromadu se jedná v případě, kdy je její usnášeníschopnost podmíněna dosažením určitého kvora²⁵, zatímco náhradní valná hromada je na základě ustanovení § 414 odst. 1 ZOK svolávána bez zbytečného odkladu a se stejným pořadem v takovém případě, kdy není řádná valná hromada schopna se usnášet.

2. Svolávání valné hromady akciové společnosti

Valná hromada jakožto nejvyšší orgán akciové společnosti rozhoduje o otázkách přesahujících svým významem charakter každodenní běžné činnosti. Na základě účinné zákonné úpravy musí být svolána v zákonem určených případech osobami, jejichž

²² FILIP, V., LASÁK, J. in LASÁK, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. II. díl. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 1750.

²³ ČERNÁ, S. *Obchodní právo. Akciová společnost. 3. díl*. Praha: ASPI-Wolters Kluwer, 2006, s. 221.

²⁴ *Důvodová zpráva k zákonu o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)*. [online]. [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/fileadmin/Duvodova-zprava-k-ZOK.pdf>. s. 63.

²⁵ ŠUK, P. in ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CÍLEČEK, F. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 628.

okruh je taxativně vymezen.²⁶ Ve valné většině případů svolává valnou hromadu představenstvo akciové společnosti, existuje však několik dalších subjektů, kterým tato pravomoc v závislosti na okolnostech též přísluší. Z hlediska struktury práce bude na jednotlivé svolavatele odkázáno v rámci navazujícího výkladu o konkrétních zákonných důvodech svolávání.

Úprava svolávání valné hromady akciové společnosti obecně vychází z premisy, na základě které má být valná hromada svolána vždy, kdy je to nezbytně nutné pro zajištění chodu akciové společnosti.²⁷ Problematika svolávání valné hromady je zásadní převážně z hlediska platnosti na jejím jednání přijatých usnesení. Jak již ve svém rozhodnutí²⁸ konstatoval Nejvyšší soud, platnost usnesení přijatého na valné hromadě je napadnutelná z hlediska nezákonného postupu svolání. Obecný postup svolávání valné hromady je komplexním procesem, v rámci kterého není třeba jen bezmyšlenkovitě plnit zákonné požadavky, ale je zároveň nutné racionálně plánovat a organizovat mnoho dalších náležitostí.

Obecně je důležité primárně informovat všechny příslušné subjekty, že se bude v určitý den stanovenou formou rozhodovat o zásadních záležitostech dané akciové společnosti. Václav Filip ve svém článku v časopisu Právní fórum²⁹ akcentuje právě důležitost řádného informování akcionářů a v této souvislosti hovoří o dvou profilových způsobech distribuce informací a podkladů k cílovému subjektu, tedy konkrétnímu akcionáři. Prvním z nich je tzv. pull model, kdy se předmětné informace na určitém místě pouze zveřejní a vyžaduje se tak od akcionářů vyšší individuální aktivita. Druhý model, tzv. push model, charakterizuje rozesílání informací přímo konkrétním akcionářům, což v návaznosti na nepotřebnost jakékoliv iniciativy akcionářů slibuje vyšší účast v rámci daného jednání valné hromady. Zároveň je ale výše zmíněný zájem společnosti na informovanosti akcionářů závislý na tom, jak akciová společnost dokáže své akcionáře identifikovat. To je například u společnosti, jejíž akcie se obchodují na regulovaných trzích, téměř nemožné. K pojmu regulovaného trhu podrobněji dále.

²⁶ FILIP, V., LASÁK, J. in LASÁK, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. II. díl. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 1789.

²⁷ ČERNÁ, S. *Obchodní právo. Akciová společnost. 3. díl*. Praha: ASPI-Wolters Kluwer, 2006, s. 223.

²⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. května 2006, sp. zn. NS 29 Odo 1168/2005.

²⁹ FILIP, V. *Svolávání valné hromady akciové společnosti před a po rekonstrukci*. Právní fórum. 2012, roč. 9, č. 11, s. 493.

Základní pravidla pro svolávání valné hromady akciové společnosti, která se nacházejí v § 406 ZOK, byla podstatně ovlivněna celoevropskými harmonizačními požadavky. Mnoho konkrétních aspektů bylo determinováno směrnicí 2007/36/ES, která v rámci této problematiky pro jednotlivé státy představuje určitý minimální standard. Kupříkladu čl. 5 odst. 2 zmíněné směrnice zakotvuje princip rovného přístupu vůči všem akcionářům, jako další příklady bych zmínil úpravu svolávacích lhůt a zásadu uveřejňování předmětných informací prostřednictvím internetových stránek. V tomto kontextu je též nutné zmínit, že akciové společnosti obchodující na evropských regulovaných trzích musí ještě dodatečně splnit podmínky stanovené zákonem o podnikání na kapitálovém trhu.³⁰ Jak praví ustanovení § 55 odst. 1 ZPKT, evropským regulovaným trhem je regulovaný trh uvedený v seznamu regulovaných trhů členského státu Evropské unie. Pojem regulovaného trhu je v rámci téhož zákona definován prostřednictvím ustanovení § 55 odst. 1.

Jelikož směrnice 2007/36/ES nestanovuje podrobná pravidla z hlediska formálního ani materiálního, samotný způsob svolání valné hromady je následně ponechán na konkrétní národní legislativní úpravě. Zároveň je tak jednotlivým akciovým společnostem ponechána jistá volnost prostřednictvím možnosti individuálního nastavení tohoto procesu.

2.1 Důvody svolání valné hromady akciové společnosti

2.1.1 Vázanost na účetní období

Zákon o obchodních korporacích ve svém znění zakotvuje celou řadu významných důvodů, na základě kterých je příslušnému subjektu uloženo svolat valnou hromadu akciové společnosti. Jako první z nich bych v tomto ohledu zmínil ustanovení § 402 odst. 1 ZOK, které stanovuje skutečnost, že valnou hromadu svolává představenstvo alespoň jednou za účetní období, ledaže stanovy určí, že valná hromada má být svolána častěji. Toto časové hledisko je tedy vázáno na pojem účetního období, který je definován v rámci § 3 ZoÚ jakožto nepřetržitě po sobě jdoucích dvanáct měsíců (není-li dále v zákoně o účetnictví stanoveno jinak). „*Obvykle se, neuplatňuje-li účetní*

³⁰ Viz § 120, 120a, 120b a 127 ZPKT.

*jednotka tzv. hospodářský rok, shoduje s kalendářním rokem.*³¹ Z výše uvedeného rozboru tedy vyplývá, že lze valnou hromadu akciové společnosti svolávat i častěji než jednou za uvedené období, pokud bude tato možnost zanesena do textu stanov, případně pokud tak stanoví zákonná úprava. V tomto případě je však nutné brát v potaz i ekonomickou stránku věci. Pokud by bylo v rámci stanov zakotveno častější svolávání valných hromad, může to být pro danou akciovou společnost velice nevhodné, jelikož jednotlivá zasedání představují nezanedbatelnou rozpočtovou položku. Opačná varianta, tedy svolávání valné hromady v delších časových intervalech, je na základě výše uvedeného nerealizovatelná.

Z hlediska nadepsaného důvodu svolání valné hromady je velice podstatné také ustanovení § 403 odst. 1 ZOK, které stanovuje, že řádnou účetní závěrku³² projedná valná hromada nejpozději do šesti měsíců od posledního dne předcházejícího účetního období. Představenstvu jakožto statutárnímu orgánu náleží obchodní vedení společnosti. V návaznosti na uvedené je nutno mít na paměti, že představenstvo musí v souladu s § 435 odst. 4 ZOK zajistit sestavení řádné účetní závěrky a následně svolat zasedání valné hromady akciové společnosti tak, aby nedošlo k porušení této zákonem stanovené lhůty. Z judikatury Nejvyššího soudu následně vyplývá, že *„lhůta ke svolání řádné valné hromady určená (počítaná) od posledního dne účetního období je logicky nejen lhůtou určující, dokdy by měla valná hromada (při řádném a obvyklém chodu věci) odsouhlasit výsledky onoho účetního období, ale též nejzazší lhůtou, ve které lze výsledky účetní závěrky sloužící pro jednání řádné valné hromady pokládat za ty, jež mohou akcionářům sloužit jako reálný obraz účetnictví akciové společnosti, na jehož základě mohou kvalifikovaně rozhodovat o rozdělení zisku.*³³ I když byl uvedený usnesení vyhlášeno za účinnosti dnes již zrušeného obchodního zákoníku, aktuálně účinná právní úprava stojí na stejných principech a neexistuje tak z mého pohledu důvod pochybovat o aplikovatelnosti předmětných závěrů.

³¹ ŠUK, P. in ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CÍLEČEK, F. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář.* Praha: C. H. Beck, 2013, s. 613.

³² Viz § 19 odst. 1 ZoÚ.

³³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. září 2009, sp. zn. 29 Cdo 4284/2007.

2.1.2 Právo kvalifikovaného akcionáře

V rámci ustanovení § 366 ZOK je definováno právo kvalifikovaných akcionářů požádat představenstvo dané společnosti, aby k projednání jimi navržených záležitostí svolalo valnou hromadu. Pojem kvalifikovaného akcionáře je představován množinou takových akcionářů, kterým náleží určitý objem akcií konkrétní akciové společnosti, jehož souhrnná jmenovitá hodnota dosahuje zákonem stanoveného podílu na jejím základním kapitálu. V kontrastu s dnes již neúčinnou právní úpravou jsou tito akcionáři rozděleni do tří separátních skupin podle rozsahu podílu ve vztahu k rozsahu základního kapitálu společnosti. Konkrétně pak tyto skupiny zákon o obchodních korporacích rozlišuje a definuje v rámci ustanovení § 365.

Právo na svolání valné hromady reprezentuje jeden z prostředků ochrany čistě jen pro kvalifikované akcionáře z toho důvodu, „*aby se poměrně drahý a náročný proces svolání a jednání valné hromady nerealizoval pouze z vůle těch akcionářů, jejichž podíly na společnosti jsou zcela nepatrné, a kteří tudíž nenesou ani žádné riziko spojené s podnikáním a hospodářskou situací společnosti.*“³⁴ Samotná žádost o svolání valné hromady, kterou lze na základě zákona adresovat jen a pouze představenstvu společnosti, musí obsahovat návrh požadovaného usnesení či případně odůvodnění navrhovaných záležitostí. Ačkoliv tyto náležitosti nejsou nijak konkrétněji stanoveny, je z hlediska zahájení počítání lhůty uvedené v § 367 odst. 1 ZOK velmi podstatné, aby vždy byla předmětná žádost doručena minimálně s výše uvedeným obsahem. V opačném případě by bylo nutné takovou žádost doplnit. Zároveň je nutné zmínit, že se na představenstvu nelze domáhat svolání valné hromady o pořadu, který není valná hromada oprávněna projednávat a hlasovat o něm.³⁵ V případě, kdy by představenstvo nezajistilo svolání valné hromady ve lhůtě čtyřiceti dnů od doručení žádosti, nabízí ustanovení § 368 odst. 1 ZOK na tuto nečinnost představenstva odpověď. Soud v takovém případě zmocní k jejímu svolání kvalifikované akcionáře, kteří o to požádají, a současně je zmocní ke všem souvisejícím jednáním.

Náklady spojené s takto svolanou valnou hromadou nese na základě ustanovení § 368 odst. 3 ZOK akciová společnost sama, obecně se tedy jedná o shodný režim jako

³⁴ POKORNÁ, J. in BĚLOHLÁVEK, A. J. et al. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 1563.

³⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. února 2005, sp. zn. 29 Odo 407/2004.

u valných hromad svolávaných představenstvem. Pro ilustraci se jedná převážně o náklady právního zastoupení, uveřejnění pozvánky na valnou hromadu, náklady na pořízení výpisu z evidence zaknihovaných cenných papírů a podobně.³⁶

2.1.3 Žádost hlavního akcionáře o svolání valné hromady

Další specifický důvod svolání valné hromady akciové společnosti je spojen s návrhem hlavního akcionáře na přechod všech účastnických cenných papírů. Hlavního akcionáře v tomto kontextu charakterizujeme jako akcionáře, který vlastní ve společnosti takový objem akcií, jejichž souhrnná jmenovitá hodnota činí alespoň 90% základního kapitálu společnosti, na něž byly vydány akcie s hlasovacími právy, a s nimiž je zároveň spojen alespoň 90% podíl na hlasovacích právech ve společnosti.³⁷ Z gramatického výkladu odkazovaného ustanovení vyplývá, že obě uvedené podmínky musí být splněny kumulativně.

Tento přechod, který je nejen odbornou veřejností mimo jiné vnímán také pod pojmem squeeze-out, má svůj význam především z hlediska fungování akciové společnosti a také aspektů ekonomických. Menšinová akcionáři reálně nedisponují žádným vlivem na fungování společnosti, objem jejich investic nekorresponduje s náklady vynakládanými na ochranu jejich účastnických práv a v neposlední řadě mohou také snadno ochromit rozhodovací procesy v rámci dané akciové společnosti. Praktickým příkladem může být jednání valné hromady, kde zmínění menšinová akcionáři zdlouhavě vystupují a natahují tím tak jednání o podstatných záležitostech na neúměrně dlouhou dobu.³⁸ Přechod účastnických cenných papírů však nelze namířit čistě proti určitému problematickému akcionáři, jeho subjektem jsou všichni menšinová akcionáři společně. Ačkoliv se může tento proces na první pohled zdát nevýhodným, po praktické stránce znamená pro zmíněné akcionáře možnost změny investice za zákonem chráněných podmínek v prostředky, které lze rázem investovat výhodněji.³⁹ Typicky je tento institut využíván například v situaci, kdy se většinový akcionář chystá svůj podíl

³⁶ ŠTENGLOVÁ, I. in ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CÍLEČEK, F. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 559.

³⁷ Viz § 375 ZOK.

³⁸ ELIÁŠOVÁ, P. *Trápí vás minoritní akcionáři? Vytěsňte je..* Epravo.cz [online]. 2015. [cit. 2015-03-28]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/trapi-vas-minoritni-akcionari-vytesnete-je-96956.html>

³⁹ POKORNÁ, J. in BĚLOHLÁVEK, A. J. et al. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 1594.

převést na jinou osobu. Existující struktura s mnoha menšími akcionáři by totiž mohla potenciálně znamenat překážku z hlediska provedení takového obchodu.⁴⁰

Pro zdárné podání žádosti hlavního akcionáře o svolání valné hromady za účelem uskutečnění přechodu účastnických cenných papírů je nutné prokázat splnění výše charakterizovaných zákonných předpokladů. Pokud by předmětná osoba těmto podmínkám nevyhověla, představenstvo akciové společnosti by v takovém případě valnou hromadu podle ustanovení § 377 ZOK svolat nemělo. V případě svolání valné hromady v rozporu se zákonnými podmínkami se jedná o porušení povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře právě u těch členů představenstva, kteří takový krok odsouhlasili. Vznikla by jim současně povinnost nahradit škodu tímto způsobenou.⁴¹ Pro posouzení platnosti usnesení o nuceném přechodu účastnických cenných papírů je rozhodující, zdali relevantní subjekt v předmětnou dobu reálně naplňoval znaky postavení hlavního akcionáře.⁴² V rámci rozhodovací praxe Nejvyššího soudu bylo v souvislosti s touto problematikou judikováno, že nesplnění zákonem stanovených podmínek pro postavení hlavního akcionáře v době podání žádosti o svolání valné hromady není důvodem pro vyslovení neplatnosti usnesení. V takovém případě postačí, byla-li tato osoba v postavení hlavního akcionáře v době jejího svolání.⁴³

Dalšími náležitostmi takto podané žádosti o svolání valné hromady jsou na základě ustanovení § 376 ZOK rozhodné informace o určení výše protiplnění nebo závěry znaleckého posudku, dále pak výzva zástavním věřitelům k uplatnění práv ohledně předmětných účastnických cenných papírů, a v neposlední řadě pak vyjádření představenstva společnosti k tomu, zdali považuje navrženou výši protiplnění za přiměřenou. Výše protiplnění v penězích musí odpovídat hodnotě investic jednotlivých menšinových akcionářů.

Dle mého názoru je citelné zpřísnění úpravy z hlediska hlavního akcionáře krokem kupředu. Minoritní akcionáři se v případě pochybení mohou domáhat vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, a pokud by jim byla vyplacena nepřiměřená náhrada za jejich akcie, mohou se po hlavním akcionáři na základě ustanovení § 390

⁴⁰ LASÁK, J. in POKORNÁ, J., HOLEJŠOVSKÝ, J., LASÁK, J. et al. *Obchodní společnosti a družstva*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, s. 283.

⁴¹ ŠUK, P. in ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CÍLEČEK, F. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 568.

⁴² Tamtéž. s. 569.

⁴³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. června 2012, sp. zn. 29 Cdo 1169/2011.

odst. 1 ZOK domáhat dorovnání, které se následně vztahuje na všechny relevantní akcionáře. Obecně se jedná o velice zdařilý konstrukt, díky kterému mají minoritní akcionáři možnost reinvestovat za účelem získání markantnějšího vlivu, a zároveň také představuje obranu proti případnému šikanóznímu jednání.

2.1.4 Ztráta společnosti a jiné vážné důvody

Na základě ustanovení § 403 odst. 2 ZOK existuje povinnost představenstva akciové společnosti svolat valnou hromadu bez zbytečného odkladu, a to hned v několika alternativních situacích.

První z nich je případ, kdy představenstvo zjistí, že celková ztráta společnosti na základě účetní závěrky dosáhla takové výše, že při jejím uhrazení z disponibilních zdrojů společnosti by neuhrazená ztráta dosáhla poloviny základního kapitálu. „*Pojem celkové ztráty společnosti představuje součet ztráty za dané účetní období a neuhrazených ztrát z minulých let.*“⁴⁴ Disponibilní zdroje je nutno vnímat jako takové zdroje, které jsou společnosti promptně k dispozici, bude se tedy převážně jednat o finanční prostředky uložené na bankovních účtech. Druhou variantou je následně situace, kdy lze důvodně očekávat, že k výše popsanému stavu v blízké budoucnosti dojde.⁴⁵

Citované ustanovení § 403 odst. 2 ZOK reprezentuje širší pohled na tuto problematiku v porovnání s dřívější úpravou v rámci obchodního zákoníku⁴⁶, jelikož dává možnost představenstvu svolat valnou hromadu i z tzv. jiného vážného důvodu. Tato obecná klauzule není nijak konkretizována, dá se ale z podstaty věci vyvodit, že se bude jednat převážně o takové okolnosti, které mají významný vliv na fungování společnosti a je tak záhodno, aby o nich její akcionáři byli informováni a měli možnost se vyjádřit k připravovaným opatřením.⁴⁷ Typickým příkladem, kdy dochází k aplikaci této zákonné klauzule, je problematika hrozícího úpadku definovaného v rámci § 3 odst. 4 InsZ. O hrozící úpadek se obecně jedná v tom případě, kdy lze na základě všech

⁴⁴ ŠUK, P. in ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CÍLEČEK, F. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 614.

⁴⁵ VANĚČKOVÁ, V. in ČÁP, Z., JAHELKA, P., JOSKOVÁ, L. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Výklad jednotlivých ustanovení včetně návaznosti na české a evropské předpisy*. Praha: Linde Praha a.s., 2013, s. 447.

⁴⁶ Viz § 193 odst. 1 ObchZ.

⁴⁷ ŠUK, P. in ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CÍLEČEK, F. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 615.

okolností předpokládat, že dlužník nebude schopen řádně a včas dostát svým peněžitým závazkům. Institut hrozícího úpadku slouží jako určitá záchranná brzda pro dlužníka, který tak může například podáním insolvenčního návrhu na reorganizaci udržet svou ekonomickou činnost v chodu.⁴⁸ Jako další příklad bych následně uvedl platební neschopnost podle § 3 odst. 1 resp. odst. 2 InsZ.

Na základě poslední věty ustanovení § 403 odst. 2 ZOK navrhne posléze představenstvo valné hromadě zrušení společnosti nebo přijetí jiného vhodného opatření. Opětovně je zde využito obecnějšího rámce a je tak představenstvu ponechán větší prostor, aby zvolilo pro danou situaci to nejvhodnější opatření, což z mého pohledu nepochybně vede k efektivnějšímu řešení nastalého problému. Může se jednat například o zvýšení základního kapitálu společnosti, prodej závodu, vydání dluhopisů či o jiný krok způsobilý naplnit cíl ekonomické stabilizace akciové společnosti.

2.1.5 Absence představenstva či neplnění povinností

V praxi může dojít k situaci, kdy daná akciová společnost nemá zvolené představenstvo nebo zvolené představenstvo dlouhodobě neplní své povinnosti. Pro případ, kdy by k jedné z těchto eventualit reálně došlo, zákon o obchodních korporacích v rámci ustanovení § 404 předvídá, že pokud valnou hromadu za daných podmínek nesvolá ani jeho člen, připadá tato povinnost na dozorčí radu. Pokud tedy rozvineme znění výše zmíněného zákonného ustanovení, je pamatováno převážně na problematiku volby nového představenstva akciové společnosti, chybějících členů představenstva a v neposlední řadě také na případ, kdy představenstvo není z určitých důvodů usnášeníschopné. To vše za podmínky, že tuto povinnost nesplní buď jen jediný člen představenstva, pokud je to v návaznosti na momentální skutkovou situaci možné.

Dalším problémem je následně případ dlouhodobého neplnění povinností. V rámci zákona o obchodních korporacích nejsou tyto povinnosti nijak konkrétněji specifikovány, z čehož pravděpodobně vyplývá, že se bude jednat o libovolnou povinnost, která byla představenstvu uložena zákonem či stanovami. Převážně by se mohlo jednat o ty povinnosti, které mají určitou spojitost s jednáním valné hromady,

⁴⁸ LANSKÝ, L., BATŮŇKOVÁ, A. *Úpadek podle nového insolvenčního zákona*. Epravo.cz [online]. 2008. [cit. 2015-03-28]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/upadek-podle-noveho-insolvenčního-zakona-52563.html>.

případně vliv na její program.⁴⁹ Jako příklad lze uvést opomenutí povinnosti představenstva předkládat valné hromadě ke schválení účetní závěrky, která je zakotvena v rámci ustanovení § 435 odst. 4 ZOK.

Je také nutné vzít v potaz organizační strukturu dané akciové společnosti. V případě, že by se jednalo o menší společnost, představenstvo hraje v takovém případě výraznou roli a jeho nefunkčnost či absenci je nutno napravit v co nejkratším časovém intervalu. Naopak u společnosti s rozvětvenou strukturou a vícestupňovým systémem řízení by tato situace neměla tak výrazné důsledky.⁵⁰

V porovnání s dnes již zrušenou úpravou⁵¹ je již přímo zakotvena možnost svolat valnou hromadu kterýmkoliv členem dozorčí rady, pokud ji dozorčí rada jako taková nesvolá. V tomto ohledu tedy již není třeba subsidiárně používat ustanovení § 184 – 190 ObchZ, která mohla tuto pravomoc jednotlivých členů dozorčí rady založit.⁵²

Dozorčí radou navržená potřebná opatření, která zákon o obchodních korporacích v rámci ustanovení § 404 předvídá, budou tedy závislá na důvodu svolání valné hromady. V případě chybějících členů představenstva či dlouhodobého neplnění povinností půjde primárně o volbu nových členů, případně pak o odvolání těch stávajících.

2.1.6 Další zákonné důvody svolání valné hromady akciové společnosti

Kromě výše probíraných důvodů ke svolání valné hromady akciové společnosti existují ještě mnohé další, které je třeba pro úplnost v krátkosti zmínit.

Dozorčí rada na základě ustanovení § 404 ZOK svolá valnou hromadu, vyžadují-li to zájmy dané společnosti. Pojem zájmů společnosti není zákonem nijak konkretizován a musíme ho tak v tomto případě vykládat s přihlédnutím k samotné podstatě akciové společnosti. Obecně tedy půjde o řádné hospodaření a dosahování kladných výsledků, „*resp. zhodnocování majetku akcionářů, který do společnosti*

⁴⁹ HAMPEL, P. in BĚLOHLÁVEK, A. J. et al. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 1688.

⁵⁰ ŠUK, P. in ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CÍLEČEK, F. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 616.

⁵¹ Viz § 199 odst. 1 ObchZ.

⁵² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. září 2009, sp. zn. 29 Cdo 4547/2008.

vložili.⁵³ Zároveň je zájmem akciové společnosti jako takové na základě obecné úpravy dle § 212 odst. 1 NOZ šetření práv a oprávněných zájmů jejích členů.

Na základě ustanovení § 443 odst. 1 ZOK je důvodem svolání valné hromady smrt člena představenstva, odstoupení z funkce, odvolání anebo jiné ukončení funkce, a to za účelem zvolení nového člena představenstva ve lhůtě 2 měsíců.

Dále by měla být valná hromada akciové společnosti svolána také v případě uzavření některé ze smluv, které na základě konkrétních zákonných ustanovení podléhají informační povinnosti ve vztahu k valné hromadě. Typicky se jedná například o smlouvu o výkonu funkce upravenou v rámci ustanovení § 59 ZOK.

2.2 Problematika účasti a zastoupení na valné hromadě

Zákon o obchodních korporacích v rámci ustanovení § 399 stanovuje, že se akcionář zúčastňuje valné hromady osobně nebo v zastoupení. Je tak v tomto případě předvídána varianta účasti na valné hromadě prostřednictvím zástupce, i když se z podstaty věci jedná o výkon osobního práva akcionáře. Jak v návaznosti praví obecné ustanovení § 436 odst. 1 NOZ, zástupce je ten, kdo je oprávněn právně jednat za jiného.

Akcionář může být na valné hromadě zastoupen zákonným zástupcem, opatrovníkem či případně na základě plné moci, tedy formou smluvního zastoupení.⁵⁴ Charakteristickým rysem smluvního zastoupení a zároveň i nezbytným legislativním požadavkem je doložení plné moci s určením skutečnosti, zdali byla udělena pro zastoupení na jedné či více valných hromadách. Dále musí být v rámci této plné moci jasně stanovena akciová společnost, o jejíž valnou hromadu se v daném případě jedná.⁵⁵ K problematice povahy a náležitostí plné moci k zastupování na valné hromadě se v mnoha případech vyjadřoval i Nejvyšší soud, který zmíněnou plnou moc charakterizoval jako plnou moc speciální, jenž opravňuje zmocněnce k zastupování na valné hromadě konkrétní společnosti.⁵⁶ Aby se předešlo hlasování v rozporu s vůlí akcionáře zmocnitele, stanoví § 447 NOZ, že jsou-li pokyny zmocnitele obsaženy v plné moci a musely být známy osobě, vůči níž zmocnitel jednal, považuje se jejich

⁵³ HAMPEL, P. in BĚLOHLÁVEK, A. J. et al. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 1688.

⁵⁴ FILIP, V., LASÁK, J. in LASÁK, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. II. díl. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 1771.

⁵⁵ Tamtéž. s. 1773.

⁵⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. listopadu 2002, sp. zn. NS 29 Odo 215/2002.

překročení za porušení zástupčího oprávnění. Problematickým aspektem účinné úpravy je však absence zákonné povinnosti vést o zmíněných hlasovacích povinnostech záznam. V zájmu zmocnitele i zmocněnce je tak existenci těchto hlasovacích pokynů dokumentovat a koordinovat za účelem eliminace vzniku potenciálních sporů.

Další způsob zastoupení, tentokrát na základě údaje zapsaného v evidenci investičních nástrojů, upravuje ustanovení § 400 ZOK.⁵⁷ Práva spojená s akcií včetně hlasování na valné hromadě vykonává v tomto případě správce nebo jiná oprávněná osoba zapsaná v evidenci investičních nástrojů.

Pod vlivem čl. 10 směrnice 2007/36/ES byla do našeho právního řádu transponována oznamovací povinnost zmocněnce akcionáře. Podstatou této povinnosti je na základě ustanovení § 401 odst. 1 ZOK nutnost v dostatečném předstihu před konáním valné hromady oznámit akcionáři veškeré skutečnosti, které by mohly mít význam při posuzování, zda v daném případě hrozí střet zájmů akcionáře a zájmů zástupce (zmocněnce). Tato „*úprava střetu zájmů je zvláštní úpravou k obecnému zákazu zastupování v případě střetu zájmů obsaženém v § 437 odst. 1 NOZ.*“⁵⁸ Hlavním cílem existence této úpravy je snaha předejít prevence případných sporů a zabezpečení možnosti reakce na nastalou situaci. Následkem porušení oznamovací povinnosti může být nejen odvolání předmětné plné moci, ale pokud by současně s tímto porušením došlo i k chování zmocněnce v rozporu se zájmy akcionáře, lze v praxi uvažovat o odpovědnosti zmocněnce za škodu, kterou tímto chováním zmocněnec způsobil.⁵⁹

Co se účasti na valné hromadě týče, obecně je množina všech relevantních účastníků velice široká, zahrnuje mimo samotných akcionářů společnosti například i zástavní věřitele, insolvenční a svěřenské správce, vykonavatele závěti, dědice a mnoho dalších subjektů. Kupříkladu u insolvenčních správců existuje oprávnění k účasti na valné hromadě a výkonu všech souvisejících akcionářských práv na základě ustanovení § 246 odst. 1 InsZ, a to v situaci, kdy byl na majetek akcionáře prohlášen konkurs, a akcie společnosti byly součástí předmětné majetkové podstaty. Protikladem je pak úprava ve formě zákona o obchodních korporacích a mnoha zvláštních zákonů, které v konkrétních případech z nejrůznějších důvodů zakotvují zákaz účastnit se valné

⁵⁷ FILIP, V., LASÁK, J. in LASÁK, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. II. díl. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 1762.

⁵⁸ Tamtéž. s. 1784.

⁵⁹ Tamtéž. s. 1784 – 1785.

hromady. Jako příklad bych uvedl ustanovení § 526 ZOK, podle kterého akcionář v prodlení s předložením akcií nebo zatimních listů nevykonává s nimi spojená akcionářská práva.

Velice důležitou podmínkou je v tomto kontextu také povinnost jednotlivých členů představenstva akciové společnosti účastnit se zasedání valné hromady, kterou stanovuje zákon o obchodních korporacích v rámci ustanovení § 402 odst. 3. Zmínění představitelé dané akciové společnosti mají tuto povinnost, jelikož jsou nenahraditelným článkem z hlediska práva akcionářů na vysvětlení, které je též zakotveno v rámci zákona o obchodních korporacích, konkrétně pak v ustanovení § 357 odst. 1. Zároveň však zastávají esenciální roli z hlediska obstarávání podkladů a informací již během procesu svolávání valné hromady.

V praxi mají povětšinou jednotliví členové představenstva záštitu nad určitou oblastí činnosti společnosti. Jejich případná neúčast by tak mohla mít za následek neschopnost ostatních členů představenstva zodpovědět související dotazy akcionářů, kteří pak mohou být ochromeni z hlediska možnosti hlasovat o projednávaných záležitostech. V takovém případě může celá věc skončit až vyslovením neplatnosti usnesení přijatého valnou hromadou.⁶⁰ Touto problematikou se vzhledem k její důležitosti již za účinnosti předchozí právní úpravy zabýval Nejvyšší soud, který v rámci své rozhodovací praxe dovedl, že členové představenstva se zásadně jednání valné hromady účastnit musí.⁶¹

3.2.1 Alternativní formy účasti na valné hromadě akciové společnosti

Ve světle modernizace a technologického pokroku nejsou akcionáři ve výkonu svých práv omezení nutností fyzické přítomnosti na zasedání valné hromady, obecným trendem je v poslední době posun k virtuální platformě. V případě využití tzv. virtuální valné hromady je však nutno zabezpečit, aby byly plněny její profilové funkce. Jednotliví akcionáři musí tak být schopni v případě jejího využití získávat nejrůznější informace o fungování společnosti pro účely posouzení návrhů a následného hlasování. Dále musí tato platforma zaručit možnost zjištění projevu vůle účastníků. V této souvislosti je nutno zmínit harmonizační požadavek z čl. 8 směrnice 2007/36/ES, který

⁶⁰ HAMPEL, P. in BĚLOHLÁVEK, A. J. et al. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 1679.

⁶¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. ledna 2009, sp. zn. 29 Cdo 3009/2007.

požadoval umožnění formy výkonu hlasovacích práv na valné hromadě elektronickými prostředky.

Pokud bychom měli na tuto problematiku nahlížet z pohledu národní legislativy, je obecně stanoveno, že v případě určení formou zanesení do textu stanov (eventuálně určení představenstvem) mohou akcionáři na hlasování participovat za pomoci nejrůznějších technických prostředků. Pojem technických prostředků je zmíněn v ustanovení § 398 odst. 2 ZOK, dále však již není žádným způsobem specifikován. Z výše uvedeného tedy vyplývá, že volba konkrétního technického prostředku k zajištění hlasování závisí přímo na akciové společnosti samotné. Existují však určité podmínky, které je nutno v rámci používání těchto prostředků bezpodmínečně dodržet. Zmíněné podmínky plynou přímo ze zákona o obchodních korporacích, konkrétně tedy z ustanovení § 398 odst. 2, kdy je stanoveno, že připouští-li stanovy hlasování na valné hromadě nebo rozhodování mimo valnou hromadu s využitím technických prostředků, musí být podmínky tohoto hlasování nebo rozhodování určeny tak, aby umožňovaly společnosti ověřit totožnost osoby oprávněné vykonat hlasovací právo a určit akcie, s nimiž je spojeno vykonávané hlasovací právo, jinak se k hlasům odevzdaným takovým postupem ani k účasti takto hlasujících akcionářů nepřihlíží. Z podstaty věci je pak dalším důležitým aspektem aktivní účast samotných akcionářů, jelikož právě oni budou tuto formu hlasování využívat, a měli by tak akciové společnosti mimo jiné poskytnout součinnost ohledně zjištění informací za účelem jejich identifikace.

V případě, že by k výše uvedenému nedošlo a obecně by nebyla zajištěna dostatečná identifikace oprávněných osob anebo jimi vlastněných akcií, v důsledku by se absolutně nepřihlíželo k jednání a hlasování předmětných akcionářů. Z tohoto následně odborná literatura vyvozuje, že případné nezajištění podmínek pro využívání technických prostředků v rámci valné hromady může vést až k prohlášení neplatnosti přijímaného usnesení.⁶²

V návaznosti na předchozí výklad je nutno zmínit, že je dnes reálně v praxi možné narazit na dvě formy alternativní účasti a hlasování na valné hromadě. Při první z nich se akcionář účastní dané valné hromady prostřednictvím internetového připojení a je schopen vykonávat všechna svá dílčí účastnická práva. Pokud jsou splněny výše

⁶² VANĚČKOVÁ, V. in ČÁP, Z., JAHELKA, P., JOSKOVÁ, L. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Výklad jednotlivých ustanovení včetně návaznosti na české a evropské předpisy*. Praha: Linde Praha a.s., 2013, s. 440.

specifikované zákonné podmínky, je s daným akcionářem v rámci valné hromady kalkulováno jakožto s přítomným. Druhou alternativou je pak tzv. distanční hlasování, kdy akcionář není považován za přítomného a pouze odevzdává své hlasy k navrženým usnesením. Takto vyjádřené hlasy se následně započítají do celkového počtu odevzdaných hlasů a jsou též relevantní z hlediska požadovaného kvora valné hromady.⁶³

Ustanovení § 398 odst. 3 ZOK pak blíže pojednává o nutnosti zakotvení podmínek k utvoření právního rámce pro hlasování na valné hromadě a rozhodování mimo valnou hromadu s využitím technických prostředků ve smyslu ustanovení § 398 odst. 1 ZOK. Jak bylo již naznačeno výše, tyto podmínky mohou být určeny dvěma způsoby. Prvním způsobem je zakotvení v samotném textu stanov, druhým způsobem je pak určení představenstvem, pokud ohledně nich stanovy mlčí. Další podstatnou zákonnou náležitostí je fakt, že se tyto podmínky vždy uvedou v pozvánce na valnou hromadu nebo v návrhu rozhodnutí dle § 418 ZOK, tedy v rámci rozhodování per rollam. Tímto způsobem je tedy zajištěna možnost akcionářů seznámit se s nimi v dostatečném předstihu za účelem přípravy na samotné hlasování či rozhodování.

V neposlední řadě je nutno dodat, že za hlasování na valné hromadě s využitím technických prostředků je na základě ustanovení § 398 odst. 4 ZOK považováno i korespondenční hlasování, což ve svém důsledku znamená, že veškerí takto hlasující akcionáři jsou považováni za akcionáře účastníci se jednání valné hromady, a s jejich účastí je tedy kalkulováno při posouzení otázky usnášeníschopnosti valné hromady.⁶⁴

Možnost zúčastnit se jednání valné hromady akciové společnosti prostřednictvím technických prostředků je dle mého názoru v dnešní době naprostou nutností. Mnoho společností má tak rozsáhlou akcionářskou strukturu, že je pro některé jednotlivce ekonomicky a časově až příliš náročné se jednání valné hromady fyzicky účastnit. Stanovení základních podmínek (např. zmíněná identifikace akcionářů) a zároveň volnost ohledně stanovení způsobu interakce je v tomto případě ideálním řešením.

⁶³ FILIP, V., LASÁK, J. in LASÁK, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. II. díl. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 1752.

⁶⁴ VANĚČKOVÁ, V. in ČÁP, Z., JAHSELKA, P., JOSKOVÁ, L. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Výklad jednotlivých ustanovení včetně návaznosti na české a evropské předpisy*. Praha: Linde Praha a.s., 2013, s. 441.

2.2.2 Listina přítomných

Listina přítomných, jejíž legislativní zakotvení nalezneme v rámci ustanovení § 413 ZOK, je ve své podstatě prezenční listinou s důkazní podstatou, do které se zapisují zákonem stanovené údaje. Účelem její existence je primárně dokumentace akcionářů (případně jejich zmocněnců) přítomných na valné hromadě, zjištění usnášeníschopnosti a identifikace těch akcionářů, kteří nemají možnost využít hlasovací právo.⁶⁵ Eventuálně může mít jakožto důkazní prostředek význam při posuzování zákonnosti na valné hromadě přijatých usnesení.

Po příchodu na jednání valné hromady dochází k tomu, že jsou jednotliví akcionáři na místě konání identifikováni a zapsáni na zmíněnou listinu přítomných. Předmětem zápisu na listinu přítomných budou přirozeně i ti akcionáři, kteří se dané valné hromady účastní prostřednictvím využití technických prostředků. Na základě ustanovení § 423 ZOK se následně spolu s předloženými návrhy a prohlášením přikládá k zápisu z valné hromady.

V první větě výše odkazovaného ustanovení § 413 ZOK je stanoveno, že požadované údaje zapíše do listiny přítomných sama společnost. Akciová společnost je v závislosti na zvoleném systému vnitřní organizační struktury v tomto ohledu zastoupena představenstvem či statutárním ředitelem. Pokud by v závislosti na naplnění některého ze zákonných důvodů byl svolavatelem valné hromady jiný subjekt, lze na základě výše uvedeného dovozovat i případnou odpovědnost takového subjektu za vyhotovení listiny přítomných. Její správnost potvrzuje svým podpisem svolavatel nebo jím určená osoba.⁶⁶ Obligatorním obsahem listiny přítomných jsou na základě zákona:

- a) jméno a bydliště nebo sídlo,
- b) údaje podle písmene a) týkající se zmocněnce, je-li akcionář zastoupen
- c) čísla akcií
- d) jmenovité hodnoty akcií, které akcionáře opravňují k hlasování, popřípadě údaj o tom, že akcie neopravňuje akcionáře k hlasování.

⁶⁵ FILIP, V., LASÁK, J. in LASÁK, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. II. díl. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 1854.

⁶⁶ Viz § 413 odst. 3 ZOK.

Kromě výše zmíněných povinných náležitostí lze v listině přítomných fakultativně uvádět další údaje, kupříkladu rozsah splacení vkladů či přesný čas opuštění jednání valné hromady. V případě akciové společnosti s širokou základnou akcionářů by však zjištění některých těchto údajů bylo velice složité, záleží tedy čistě na konkrétní situaci. V odborné literatuře se však objevují i názory, že například údaj o opuštění valné hromady již není předmětem listiny přítomných, ale vyplývá z přezkoumání usnášeníschopnosti, která je kontrolována před každým hlasováním.⁶⁷ Osobně zastávám názor, že by údaje o příchodu a odchodu akcionářů měly být i přes složitost takového úkolu pečlivě zaznamenávány, aby byly v případě vzniku sporu dostupné a mohly sloužit jako důkazní prostředek.

Nejvyšší soud se k problematice listiny přítomných vyjádřil v souvislosti s důsledky jejího případného nevyhotovení. Taková eventualita by neznamenal platnost usnesení přijatých na valné hromadě podle ustanovení § 428 ZOK, ale došlo by k výraznému oslabení důkazní pozice v případě sporu o jejich platnost.⁶⁸

2.2.3 Usnášeníschopnost valné hromady akciové společnosti

Na obecné úrovni se o problematice usnášeníschopnosti dozvídáme v souvislosti s kolektivními orgány prostřednictvím ustanovení § 156 odst. 1 NOZ. Pojem kvora je vnímán jakožto vyjádření požadovaného počtu subjektů, jejichž hlasy jsou potřebné k řádnému usnesení se o konkrétní záležitosti zařazené na pořad jednání valné hromady. Jelikož je valná hromada svou podstatou primárně kolektivním orgánem právě podle výše odkazovaného ustanovení, rozhoduje o záležitostech konkrétní akciové společnosti sborově v té působnosti, která je jí svěřena buď zákonem, nebo zakladatelským právním jednáním.⁶⁹ Zákon o obchodních korporacích pro ni pak formou ustanovení § 412 odst. 1 zakotvuje minimální kvorum, které v tomto ohledu představuje základní podmínku pro způsobilost valné hromady přijímat rozhodnutí. Výjimkou je ze zákona případ jednočlenné společnosti. V případě existence akciové společnosti s jediným akcionářem vykonává působnost nejvyššího orgánu, tedy valné hromady, právě tento akcionář.⁷⁰

⁶⁷ HAMPEL, P. in BĚLOHLÁVEK, A. J. et al. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 1716.

⁶⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. října 2009, sp. zn. 29 Cdo 585/2010.

⁶⁹ SVEJKOVSKÝ, J. in SVEJKOVSKÝ, J., DEVEROVÁ, L. et al. *Právnícké osoby v novém občanském zákoníku. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 88.

⁷⁰ Viz § 12 odst. 1 ZOK.

Valná hromada akciové společnosti je schopna se usnášet, pokud jsou na jejím jednání přítomni akcionáři vlastníci takové akcie, jejichž jmenovitá hodnota nebo počet přesahuje 30% základního kapitálu akciové společnosti. Na odlišné bázi funguje úprava společnosti s ručením omezeným, kdy je na základě ustanovení § 169 odst. 1 ZOK rozhodující přítomnost těch společníků, kteří mají v součtu alespoň polovinu všech relevantních hlasů. I v tomto případě je nutno upozornit na fakt, že se do celkového počtu přítomných akcionářů započítávají i ti akcionáři, kteří se valné hromady zúčastňují za pomoci využití technických prostředků.

Zakotvením ve stanovách akciové společnosti je však následně možné minimální požadované kvorum modifikovat a snížit tak práh usnášeníščnosti pod stanovených 30%.⁷¹ Zatímco na základě dnes již zrušeného § 185 odst. 1 ObchZ bylo možno toto kvorum pouze zvýšit, z gramatického výkladu ustanovení § 412 odst. 1 ZOK vyplývá i teoretická možnost takové kvorum zcela zrušit. Dispozitivnost této úpravy tedy ve svém důsledku ovlivňuje i pravidla pro rozhodování valné hromady, konkrétně pak potřebné hlasovací většiny na základě ustanovení § 415 – 417 ZOK. Akcionáři se totiž mohou výše uvedeným způsobem od zákonné úpravy odchýlit a výpočet zmíněných hlasovacích většin vázat například na celkový počet akcionářů společnosti.⁷²

Pro účely usnášeníščnosti valné hromady se však na základě ustanovení § 412 odst. 2 ZOK nepřihlíží k takovým akciím a zatímním listům, s nimiž není spojeno hlasovací právo, případně pokud nelze s nimi spojené hlasovací právo ze stanovených důvodů vykonávat. Jak stanovil Nejvyšší soud⁷³, je třeba pro určení kvora primárně zjistit, ke kterým akciím a zatímním listům se nebude přihlížet. Teprve po této filtraci a následném stanovení výchozího souhrnu akcií a zatímních listů se bude ověřovat naplnění požadovaných procentuálních kritérií. Hlasovací právo není spojeno například s prioritními akciemi, tedy s takovými akciemi, které v sobě mají na základě ustanovení § 278 odst. 1 ZOK inkorporovány přednostní práva týkající se podílu na zisku, jiných vlastních zdrojů nebo likvidačního zůstatku.

Podmínky usnášeníščnosti valné hromady musí být naplněny pro účely hlasování o všech dílčích záležitostech a je tak nezbytné je v souvislosti s každým

⁷¹ ČECH, P. *Akciová společnost po rekonstrukci*. Právní rádce. 2012, roč. 20, č. 5, s. 24.

⁷² FILIP, V., LASÁK, J. in LASÁK, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. II. díl. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 1849.

⁷³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. května 2007, sp. zn. 29 Odo 1502/2007.

hlasováním vždy ověřit. Jelikož je toto nutné zároveň i uvést do zápisu z jednání valné hromady dle ustanovení § 423 ZOK, mohlo by takové opomenutí teoreticky znamenat hrozbu vyslovení neplatnosti daného usnesení. Obecně je pak v případě, kdy není valná hromada akciové společnosti usnášeníschopná, nutno svolat náhradní valnou hromadu podle ustanovení § 414 ZOK.

2.2.4 Náhradní valná hromada akciové společnosti

Institut náhradní valné hromady slouží k zajištění kontinuity fungování akciové společnosti v takovém případě, kdy není možné zabezpečit konání usnášeníschopné valné hromady z důvodu nedostatečné účasti relevantních akcionářů. Náhradní valná hromada, kterou zákon o obchodních korporacích zakotvuje v rámci ustanovení § 414, je svolána v návaznosti na původní valnou hromadu se stejným pořadem jednání a jejím primárním účelem je přijímání takových rozhodnutí, které zabezpečují samotný chod společnosti. Od řádné valné hromady se však svou povahou výrazně liší. V případě náhradní valné hromady totiž není za účelem přijetí rozhodnutí třeba běžného kvora, naopak může být většina potřebná k přijetí konkrétních usnesení velmi malá.⁷⁴ Pokud však není uvedeno jinak, použije se i v tomto případě obecná úprava svolávání podle § 406 ZOK.

Ve výše citovaném ustanovení nalezneme hned několik předpokladů pro svolání náhradní valné hromady. Klíčovým předpokladem je fakt, že řádná valná hromada není usnášeníschopná. V návaznosti na ustanovení § 412 odst. 1 ZOK je ale nutno zmínit, že prostřednictvím zakotvení ve stanovách akciové společnosti je možné vyloučit požadavek minimálního třicetiprocentního kvora pro řádnou valnou hromadu a institut náhradní valné hromady by tak byl v případě této eventuality obsolentní.

Dalším specifikem je požadavek potřebnosti. Za pomoci výkladu ustanovení § 414 odst. 1 ZOK lze vydedukovat, že nebude nutné náhradní valnou hromadu svolávat ve všech případech. Posouzení potřebnosti jejího svolání přísluší představenstvu či relevantnímu svolavateli, který musí s péčí řádného hospodáře zhodnotit, zdali záležitosti zařazené na pořad původní valné hromady musí být stále projednány.⁷⁵

⁷⁴ ŠUK, P. in ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CÍLEČEK, F. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 641.

⁷⁵ FILIP, V., LASÁK, J. in LASÁK, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. II. díl. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 1861.

Pokud se mělo původně projednávat například v ten moment již neaktuální opatření, svolání náhradní valné hromady z takového důvodu by postrádalo smyslu.

V případě, kdy má ke svolání náhradní valné hromady opravdu dojít, je nutné tak učinit bez zbytečného odkladu a zároveň za současného zachování původního pořadu jednání. Stejný pořad jednání musí být zachován z toho důvodu, aby nemohly být určité záležitosti projednány bez vědomí akcionářů pouze v rámci náhradní valné hromady, což by znamenalo závažné porušení jejich účastnických práv. Pokud by se však všichni akcionáři dané společnosti shodli, je možno na její program zařadit záležitost, která neměla být předmětem rozhodování na původně svolané valné hromadě. Jak plyne z usnesení Nejvyššího soudu⁷⁶, požadavek nezměněného pořadu jednání je naplněn, zahrnuje-li ty záležitosti, o kterých původně nemohlo být pro neschopnost usnášet se rozhodnuto. Tato situace však může nastat i v průběhu jednání valné hromady, následně tedy nejsou prostřednictvím náhradní valné hromady opětovně projednávány ty záležitosti, o kterých bylo již řádně rozhodnuto.

Rozdílné jsou ve vztahu k řádné valné hromadě také svolávací podmínky a relevantní lhůty, jádrem této úpravy je ustanovení § 414 ZOK. Obecně platí, že lhůta pro rozesílání pozvánek je zkrácena na nejméně patnáct dní před samotným konáním náhradní valné hromady. Pozvánka musí být pro tyto účely opětovně vypracována, avšak s tím rozdílem, že nemusí obsahovat přiměřené informace o podstatě jednotlivých záležitostech zařazených na pořad valné hromady podle § 407 odst. 1 písm. d) ZOK. Zároveň platí, že musí být zaslána nejpozději do patnácti kalendářních dnů ode dne, na který byla svolána původní valná hromada. V souvislosti s původním datem konání je následně určena šestitýdenní lhůta, v rámci které musí náhradní valná hromada proběhnout. Pokud se nepovede naposledy zmíněnou lhůtu splnit, ztratí takto svolaná valná hromada svůj privilegovaný status a neuplatní se výjimka z usnášeníschopnosti podle ustanovení § 414 odst. 1 ZOK, která je esenciální pro její význam.⁷⁷

⁷⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. května 2007, sp. zn. 29 Odo 420/2006.

⁷⁷ FILIP, V., LASÁK, J. in LASÁK, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. II. díl. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 1864.

3. Procesní rámec valné hromady akciové společnosti

3.1 Rozhodný den k účasti na valné hromadě akciové společnosti

Na základě ustanovení § 281 odst. 1 ZOK je zakotveno, že převodem akcie se převádějí všechna práva s ní spojená, ledaže by zákon v konkrétním případě určil jinak. Právo akcionáře na účast na valné hromadě nepochybně spadá do výše specifikované kategorie. Pokud si následně prostřednictvím metody gramatického výkladu vyložíme druhý odstavec výše uvedeného ustanovení, dojdeme k závěru, že právo účastnit se valné hromady nepatří mezi samostatně převoditelná práva a může tak připadnout pouze vlastníku konkrétní akcie. Právě v souvislosti s touto problematikou je nutné se v rámci tématu věnovat pojmu rozhodného dne.

Pro účely pochopení konceptu rozhodného dne je v první řadě na místě prostudovat ustanovení § 284 odst. 1 ZOK, v rámci kterého je specifikováno, že vykonávat právo spojené s cenným papírem může pouze osoba k tomu oprávněná ke stanovenému rozhodnému dni, a to i v případě, že po zmíněném rozhodném dni dojde k převodu tohoto práva. Samotný účel úpravy rozhodného dne tedy primárně spočívá ve stanovení konkrétního okamžiku, ke kterému je určena množina akcionářů oprávněných k účasti na konkrétním jednání valné hromady. Takového jednání se mohou zúčastnit ti akcionáři, kteří k rozhodnému dni prokáží svůj právní titul, k následným změnám se již pro tyto účely nepřihlíží. Zároveň je na základě ustanovení § 407 odst. 1 písm. e) ZOK jednou z náležitostí pozvánky na valnou hromadu, přičemž je v jejím rámci nutné též vysvětlit jeho význam pro hlasování. Na důležitost této problematiky poukázal i Nejvyšší soud v rámci svého rozhodnutí z roku 2001⁷⁸, ze kterého vyplývá, že pokud by daná akciová společnost pro účely svolání valné hromady vůbec neuvedla rozhodný den, případně ho uvedla v rozporu se stanovami, zákonem či rozhodnutím valné hromady, znamenalo by to závažný zásah do práv akcionářů a mohlo by dojít až k prohlášení neplatnosti rozhodnutí přijatých na takto svolané valné hromadě.⁷⁹

Úprava rozhodného dne k účasti na valné hromadě je koncentrována primárně v ustanovení § 405 ZOK, které stanovuje pravidla pro jeho určení. Zpočátku je nutno vzít v potaz, zdali je konkrétní společnost akciovou společností s akciemi přijatými

⁷⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. května 2001, sp. zn. 29 Cdo 2337/2000.

⁷⁹ FILIP, V., LASÁK, J. in LASÁK, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. II. díl. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 1804.

k obchodování na evropském regulovaném trhu. Pokud ano, zákon o obchodních korporacích zakotvuje v rámci § 405 odst. 3 kogentní pravidlo, které v tomto případě jakožto rozhodný den pevně stanovuje sedmý den předcházející dni konání valné hromady. Naopak v případě, kdy se bude jednat o odlišný typ akcií, nabízí se v souvislosti se stanovením rozhodného dne pro danou akciovou společnost jistá volnost. Rozhodný den je totiž možno v takovém případě určit hned dvěma odlišnými způsoby.

Prvním z nich je zakotvení rozhodného dne v rámci stanov, k čemuž je na základě ustanovení § 416 odst. 1 ZOK třeba souhlasu minimálně dvoutřetinové většiny přítomných akcionářů. Druhým způsobem je pak určení rozhodného dne formou ad hoc rozhodnutí valné hromady, k jehož přijetí zákon o obchodních korporacích z hlediska ustanovení § 415 vyžaduje pouze prostou většinu hlasů přítomných akcionářů.⁸⁰ Logicky toto rozhodnutí musí předcházet předmětnému jednání valné hromady, žádný pramen však nespécifikuje, zdali může být určen rozhodný den například pro více valných hromad najednou. Zmíněná úvaha tedy jen potvrzuje zmíněnou míru volnosti konkrétní akciové společnosti v rámci určování rozhodného dne. Nepochybné omezení však následně představuje ustanovení § 405 odst. 2 ZOK, které stanovuje, že rozhodný den nesmí předcházet konání předmětné valné hromady o více než 30 dnů.

S přihlédnutím k důležitosti a významu rozhodného dne byla dále stanovena určitá pojistka ve formě podpůrného pravidla pro ty akciové společnosti, které vydávají zaknihované akcie. Uplatňuje se v případě, kdy by danou akciovou společností nebyl rozhodný den na základě výše uvedeného vůbec určen. Prostřednictvím ustanovení § 405 odst. 4 ZOK se pak pro takový případ opětovně jakožto rozhodný den zakotvuje sedmý den předcházející samotnému konání valné hromady.

3.2 Pozvánka na valnou hromadu akciové společnosti

Zásadním aspektem procesu svolávání valné hromady je informování akcionářů a ostatních relevantních subjektů o konání a pořadu valné hromady, aby se tyto subjekty mohly na její konání s dostatečným předstihem připravit. Jak už bylo zmíněno v obecném výkladu, jednotliví akcionáři se mohou prostřednictvím valné

⁸⁰ FILIP, V., LASÁK, J. in LASÁK, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. II. díl. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 1803.

hromady přímo účastnit na řízení společnosti. Je tedy zároveň nutno dosáhnout toho, aby nebylo zasahováno do účastnických práv akcionáře⁸¹, mezi které na základě ustanovení § 353 odst. 1 ZOK nepochybně spadají právě výše zmiňované právo účastnit se valné hromady a také právo hlasovat o projednávaných záležitostech. K této problematice se ve svém rozhodnutí⁸² vyjádřil i Nejvyšší soud, a to v tom smyslu, že akciová společnost musí učinit vše, co po ní lze rozumně požadovat, aby zajistila informovanost svých akcionářů ohledně jednání valné hromady. Na základě analogické aplikace ustanovení § 408 odst. 1 ZOK je také pro tyto účely třeba reflektovat akcionářskou strukturu.

K naplnění výše uvedených požadavků slouží institut pozvánky na valnou hromadu akciové společnosti, který se ve světle rekodifikačních změn terminologicky osamostatnil a mnohokrát zmiňovaný zákon o obchodních korporacích se mu věnuje prostřednictvím ustanovení § 406 a § 407. Po vzoru obchodního zákoníku⁸³ je opětovně využita třicetidenní svolávací lhůta, která má hmotněprávní povahu a z hlediska počítání času bude využita úprava § 605 a násl. NOZ. Z dikce zákona nepochybně vyplývá, že existuje možnost svolat valnou hromadu i s větším předstihem. Delší svolávací lhůtu lze upravit prostřednictvím stanov⁸⁴, možnost využití kratší svolávací lhůty naopak připadá pouze na zákonem explicitně vypočtené případy. Jedná se například o svolání valné hromady na žádost kvalifikovaného akcionáře podle § 367 odst. 1 ZOK, kdy je daná lhůta redukována na patnáct dnů, resp. jednadvacet dnů v případě společností s akciemi přijatými k obchodování na evropském regulovaném trhu.⁸⁵ V případě náhradní valné hromady je aplikována patnáctidenní lhůta⁸⁶, kratší svolávací lhůty jsou pak zakotveny také v rámci § 15 a § 32 ZONP.

Informování akcionářů o konání valné hromady se dle dikce zákona realizuje dvěma způsoby. Dominantní postavení mají v tomto případě internetové stránky akciové společnosti, které je daná společnost na základě ustanovení § 7 odst. 2 ZOK povinna založit a spravovat. Obecně vzato je záměrem této úpravy jednotné

⁸¹ FILIP, V., LASÁK, J. in LASÁK, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. II. díl. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 1812.

⁸² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. září 2006, sp. zn. 29 Odo 634/2005.

⁸³ Viz § 184a odst. 2 ObchZ.

⁸⁴ FILIP, V., LASÁK, J. in LASÁK, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. II. díl. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 1813.

⁸⁵ Tamtéž.

⁸⁶ Viz § 414 ZOK.

uveřejňování takových údajů, které je akciová společnost povinna uvádět na obchodních listinách, a dalších údajů stanovených zákonem. Prakticky se internetové stránky stávají primárním informačním zdrojem pro akcionáře. Pozvánka musí být na základě ustanovení § 406 odst. 1 ZOK bezvýjimečně zveřejněna právě na internetových stránkách akciové společnosti. Obecně se jedná o ekonomicky atraktivní a snadno přístupný způsob sdílení informací, musí být však dle mého názoru zajištěna přehlednost a spolehlivost, aby jednotliví akcionáři měli možnost se s pozvánkou bezproblémově seznámit.

Dále je v tomto ohledu prostřednictvím výše citovaného ustanovení zakotvena povinnost akciové společnosti pozvánku řádně zaslat akcionářům vlastním „*akcie na jméno nebo akcie zaknihované na adresu uvedenou v seznamu akcionářů nebo v evidenci zaknihovaných cenných papírů nebo v evidenci vedené schovatelem držícím imobilizované akcie v úschově.*“ Ačkoliv se na zákonné úrovni nepojednává o povinnosti svolavatele pozvánku doručit, nelze výše uvedenou povinnost obcházet nezaplacením poštovního či špatného určení adresy konkrétního akcionáře. Variantu fyzického zaslání pozvánky je ale nyní možno prostřednictvím stanov modifikovat či nahradit jiným způsobem, například elektronickou poštou. Je však nutno mít na paměti, že zvolený způsob nesmí za žádných okolností omezovat předmětné akcionáře v možnosti připravit se a následně zúčastnit valné hromady.

Specifický režim má následně doručení pozvánky těm akcionářům, kteří vlastní akcie na majitele. Obecně platí, že akciová společnost může na základě ustanovení § 263 odst. 2 ZOK vydat akcie na majitele pouze jako zaknihovaný či imobilizovaný cenný papír. V návaznosti pak ustanovení § 406 odst. 1 shodného zákona stanovuje povinnost akciové společnosti individuálně zaslat pozvánky i těmto akcionářům. V kontrastu s uvedeným však hned následující odstavec zakotvuje, že v případě akcionářů vlastních akcie na majitele se pozvánka považuje za doručenou zveřejněním na internetových stránkách, což v tomto ohledu způsobuje nejeden výkladový problém. Reálně tedy může dojít k situaci, kdy společnost opomenutím fyzického zaslání pozvánky poruší povinnost stanovenou v § 406 odst. 1 ZOK, ale zároveň bude v důsledku zákonné fikce pozvánka považována za doručenou díky zveřejnění na internetových stránkách akciové společnosti. Dle mého názoru by byla tato menší nejasnost vyřešena sjednocením terminologie a vhodnější formulací ustanovení § 406

odst. 2 ZOK, v rámci kterého by byla v ideálním případě opětovně akcentována povinnost individuálního zaslání pozvánek.

3.2.1 Obsahové náležitosti pozvánky na valnou hromadu akciové společnosti

Pro proces svolávání valné hromady akciové společnosti je tato problematika důležitá z více rozličných důvodů. Primárně institut pozvánky slouží, jak již ostatně zmíněno, ke komplexnímu informování okruhu akcionářů o nadcházejícím jednání valné hromady. Dostupnost informací je zásadní nejen pro možnost jednotlivá akcionářská práva vykonávat, ale zároveň pro jejich ochranu. Případné nenaplnění obsahových požadavků pozvánky je ve svém důsledku relevantním důvodem pro vyslovení neplatnosti těch usnesení⁸⁷, které byly v jejím rámci přijaty. Je tedy více než důležité věnovat obsahovým náležitostem pozvánky dostatečnou pozornost.

Co se právní úpravy výše zmíněné oblasti týče, znatelně se projevuje vliv čl. 5 odst. 3 směrnice 2007/36/ES, která se ve své podstatě zasloužila o závazné určení obecného obsahového rámce pozvánek. Téměř všechny harmonizační požadavky výše uvedené směrnice byly na úrovni národní legislativy promítnuty prostřednictvím ustanovení § 407 ZOK, v rámci kterého jsou stanoveny minimální obsahové náležitosti pro každou konkrétní pozvánku. Podle gramatické struktury odkazovaného ustanovení se nejedná o taxativní výčet, existují mnohé další náležitosti, které jsou zakotveny jednak v rámci samotného zákona o obchodních korporacích, ale také v dalších zvláštních zákonech.

Hovoříme-li o minimálních náležitostech pozvánky na valnou hromadu akciové společnosti, jedná se tedy o:

- a) firmu a sídlo společnosti,
- b) místo, datum a hodinu konání valné hromady,
- c) označení, zda se svolává řádná nebo náhradní valná hromada,
- d) pořad valné hromady, včetně uvedení osoby, je-li navrhována jako člen orgánu společnosti,
- e) rozhodný den k účasti na valné hromadě, pokud byl určen, a vysvětlení jeho významu pro hlasování na valné hromadě,

⁸⁷ Viz § 428 odst. 1 ZOK.

- f) návrh usnesení valné hromady a jeho zdůvodnění,
- g) lhůtu pro doručení vyjádření akcionáře k pořadu valné hromady.

Pokud bych měl následně zmínit některou z náležitostí stanovenou mimo tento výčet, uvedl bych jako příklad povinnost akciové společnosti upozornit v rámci pozvánky předmětné akcionáře na možnost bezplatného nahlédnutí do návrhu změny stanov. Tato povinnost je zakotvena v rámci ustanovení § 408 odst. 2 ZOK z toho důvodu, aby měli jednotliví akcionáři možnost seznámit se s návrhem připravované změny stanov a případně si v návaznosti na něj připravit svůj protinávrh. V praxi však v souvislosti s touto povinností dochází k výkladovým problémům. Petr Šuk ve svém komentáři⁸⁸ k předmětnému ustanovení tvrdí, že z obecné povinnosti uvést návrh usnesení valné hromady v rámci pozvánky na základě § 407 odst. 1 písm. f) ZOK skutkově vyplývá to, že pozvánka musí v případě chystané změny stanov obsahovat kompletní znění navrhované změny stanov. V takovém případě by pak logicky nemusela být na zákonné úrovni zakotvena výše uvedená povinnost společnosti umožnit bezplatné nahlédnutí do navrhovaného znění. Na úrovni odborné literatury se však v návaznosti objevuje i opačný názor, který akcentuje ustanovení § 408 odst. 2 ZOK jako ustanovení zvláštní a zároveň tvrdí, že pozvánka nemusí při návrhu změn stanov vždy obsahovat kompletní znění navrhovaných změn⁸⁹, nýbrž postačí splnění zákonného požadavku spočívajícího v upozornění konkrétních akcionářů na možnost bezplatného nahlédnutí v rámci pozvánky na valnou hromadu, která vyplývá z věty druhé ustanovení § 408 odst. 2 ZOK. V tomto případě se osobně přikláním k názoru, že je nutné navrhované znění stanov zveřejnit již během svolávacího procesu. Takto podstatný návrh by měl být prostudován každým akcionářem a společnost by se neměla spoléhat na jejich vlastní iniciativu. I když logicky záleží na každém akcionáři, zdali bude mít zájem se s navrhovaným zněním seznámit, nepochybně je v tomto případě vhodnější informovat relevantní akcionáře hromadně.

V neposlední řadě existuje v obecném smyslu pravomoc akciové společnosti uvést v případě zájmu do pozvánky některé další údaje a informace, které by mohly být

⁸⁸ ŠUK, P. in ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CÍLEČEK, F. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 631.

⁸⁹ FILIP, V., LASÁK, J. in LASÁK, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. II. díl. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 1838.

účastnícím se akcionářům k užítku. Jako příklad bych uvedl informování o organizačních podrobnostech ohledně registrace akcionářů.⁹⁰

Významnou modifikaci obecných náležitostí pozvánky na valnou hromadu akciové společnosti představuje ustanovení § 120a ZPKT. Úprava se vztahuje na emitenty dle ustanovení § 118 odst. 1 písm. a) odkazovaného zákona, tedy na společnosti s akciemi přijatými k obchodování na evropském regulovaném trhu, které mají zároveň sídlo v České republice, či případně na území státu, který není členským státem Evropské unie, pokud byl prospekt předmětného cenného papíru schválen v České republice. Výše zmíněné společnosti mají tak oproti obecné úpravě podstatně rozšířenou množinu znaků, které musí pozvánka na valnou hromadu akciové společnosti obsahovat. Jednou z těchto zvláštních náležitostí je kupříkladu odkaz na internetové stránky emitenta včetně návodu na nalezení předmětných informací, a dále pak jasný a určitý popis toho, jak se valné hromady účastnit a jakým způsobem na ní hlasovat.⁹¹

3.3 Místo, datum a čas konání valné hromady akciové společnosti

Účinná úprava této problematiky na základě ustanovení § 408 ZOK ve své podstatě uvolňuje přísnost dřívější úpravy v rámci obchodního zákoníku.⁹² Zatímco na základě obchodního zákoníku bylo nutné místo, datum a čas konání valné hromady určit tak, aby se pro akcionáře jednalo o omezení v co nejmenší možné míře, v účinné úpravě se prosazuje princip proporcionality. Obecně se je tedy v rámci možností nutné vyvarovat toho, aby nebylo právo akcionářů zúčastnit se valné hromady nepřiměřeně omezováno. K tomu je třeba zabezpečit přiměřenost a racionalitu hned několika dílčích aspektů. I kdyby totiž akciová společnost řádně splnila požadavky uvedené v ustanoveních § 406 a 407 ZOK a informovala tak akcionáře o konání valné hromady včasnou a obsahově vyhovující pozvánkou, nevhodnou volbou místa, data a hodiny konání by mohla určitě skupině akcionářů účast fakticky znemožnit.⁹³

⁹⁰ FILIP, V., LASÁK, J. in LASÁK, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. II. díl. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 1822.

⁹¹ Tamtéž. s. 1817.

⁹² Viz § 184a odst. 4 ObchZ.

⁹³ ŠUK, P. in ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CÍLEČEK, F. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 631.

Pro úspěšné stanovení nadepsaných kritérií je v první řadě nutno posoudit poměry akciové společnosti jako takové. Ačkoliv obecně na základě usnesení⁹⁴ Nejvyššího soudu platí, že společnost musí vzít v potaz poměry všech akcionářů, nejen těch největších, a je tedy nutno respektovat a chránit právo každého akcionáře, v některých případech není dost dobře možné stanovit obecně vyhovující a snadno dopravně dostupné místo konání. Akcionářská základna může být totiž v určitých případech rozptýlena i po celém světě.

V návaznosti na výše uvedené by tedy mělo být místo konání určeno tak, aby byla pokud možno co nejvíce dodržena podmínka přiměřené dopravní dostupnosti. V případě konání valné hromady na odlehlém či nepřístupném místě by se nepochybně jednalo o omezení akcionářských práv. Naopak naprosto reálnou možností je konání valné hromady v zahraničí, pokud je to pro většinu akcionářské základny výhodné a panuje ve věci obecný konsenzus. Co se týče času konání valné hromady, záleží převážně na dohodě mezi samotnou společností a akcionáři.

Obecně je nutno mít na paměti, že porušení principu proporcionality ve výše uvedených případech povede s ohledem na omezení akcionářských práv až k možnosti vyslovení neplatnosti usnesení přijatých na valné hromadě na základě ustanovení § 428 ZOK. Pokud se navíc konkrétní akcionář na jednání valné hromady dostaví i navzdory nevhodnému zvolení místa či času konání, může se následně domáhat přezkumu tohoto aspektu svolávacího procesu.⁹⁵ I v takovém případě je totiž pravděpodobné, že došlo k dotčení tohoto akcionáře na účastnických právech. Konkrétně půjde například o situaci, kdy by bylo k účasti na daném jednání valné hromady nutné obětovat nepřiměřenou porci času a finančních prostředků.

3.3.1 Odvolání a odložení termínu valné hromady akciové společnosti

Již svolanou valnou hromadu je možno postupem na základě ustanovení § 410 odst. 1 ZOK odvolat či odložit. Po řádném rozhodnutí o odložení dojde ke změně termínu konání a z hlediska stanovení nového data, hodiny či případně místa konání se bude aplikovat ustanovení § 411 ZOK. Pořad jednání valné hromady musí v takovém

⁹⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. února 2011, sp. zn. 29 Cdo 4796/2010.

⁹⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. února 2011, sp. zn. 29 Cdo 4820/2010.

případě zůstat nezměněn. Naopak v případě odvolání dojde ke zrušení konkrétního termínu konání valné hromady.

Úprava odvolání a odložení termínu valné hromady není v našem právní řádu žádnou novinkou, navazuje na dnes již zrušené ustanovení § 184a odst. 5 ObchZ. Obecně se jedná o proces, jehož účelem je zrušení existujícího svolávacího aktu. Ze znění výše odkazovaného ustanovení, které odkazuje na úpravu svolávání valné hromady dle ustanovení § 406 ZOK, jednoznačně vyplývá, že odvolání či odložení valné hromady musí být uveřejněno na internetových stránkách akciové společnosti a zároveň musí být zasláním oznámeno stejné množině akcionářů jako v případě pozvánky na valnou hromadu. Lze tedy zároveň dovést, že k rozhodnutí o odvolání či odložení bude v daném případě příslušný konkrétní svolavatel valné hromady.⁹⁶ Velmi důležitou podmínkou je následně nutnost informovat předmětné akcionáře minimálně jeden týden před původně plánovaným datem konání. V případě nedodržení této lhůty by akciová společnost byla následně nucena jednotlivým akcionářům uhradit veškeré účelně vynaložené náklady. Z praktického hlediska lze do této kategorie zařadit kupříkladu částku vynaloženou na dopravu a ubytování v místě konání valné hromady. Pokud by se někteří akcionáři dostavili i po jejím řádném odvolání, nemělo by takové shromáždění charakter valné hromady.⁹⁷

V rámci ustanovení § 410 odst. 2 ZOK je v této souvislosti zakotvena klauzule chránící kvalifikované akcionáře. Pokud by byla totiž předmětná valná hromada svolána na žádost dle § 367 či 368 ZOK, nesmí být odvolána či odložena bez souhlasu těch kvalifikovaných akcionářů, kteří se na základě výše uvedených zákonných ustanovení domáhali projednání jimi určených záležitostí.

3.4 Pořad jednání valné hromady akciové společnosti

Pořad neboli program jednání je ze své podstaty jednou z nejdůležitějších náležitostí pozvánky na valnou hromadu akciové společnosti. Formálně spadá do množiny minimálních obligatorních náležitostí pozvánky, konkrétně je zakotven v rámci ustanovení § 407 odst. 1 písm. d) ZOK. Jeho význam spočívá nejen v určení

⁹⁶ FILIP, V., LASÁK, J. in LASÁK, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. II. díl. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 1843.

⁹⁷ Tamtéž. s. 1845.

předmětu jednání, který se uveřejněním pozvánky stává závazným, ale také se prostřednictvím něj mohou akcionáři dozvědět, o čem konkrétně se bude na valné hromadě jednat. Formulace jednotlivých bodů programu musí následně obsahovat všechny relevantní informace, aby bylo na jejich základě možné důkladně se na jednání připravit.⁹⁸ Obecně tedy platí, že ačkoliv pozvánka nemusí obsahovat naprosto detailní informace, musí popsat program jednání valné hromady tak, aby v případě konkrétních akcionářů nehrozilo nebezpečí vzniku nesprávných představ o jeho obsahu.⁹⁹ Sestavit pořad jednání je vždy povinen svolavatel, kterým je primárně představenstvo akciové společnosti.

V okamžiku, kdy je pozvánka zveřejněna, dochází k jistému uzamčení programu. Konkrétní záležitosti, které jsou v tomto programu uvedeny, musí být následně na daném jednání valné hromady projednány. Jedinou výjimkou je pak zákonné ustanovení § 409 ZOK, které předvídá možnost valné hromady samotné rozhodnout tak, že některé z avizovaných záležitostí budou projednány až na příští valné hromadě, popřípadě že nebudou projednány vůbec. Zmíněné rozhodnutí má povahu procedurálního usnesení a k jeho přijetí je zapotřebí prosté většiny přítomných akcionářů na základě ustanovení § 415 ZOK.¹⁰⁰ Pokud se bude v konkrétním případě projednání určité záležitosti odkládat, je nutné v rámci zmíněného usnesení s dostatečnou určitostí stanovit, kdy se tato záležitost bude projednávat. Tento zákonný postup však nemůže být bez dalšího uplatněn, pokud byla valná hromada svolána na žádost kvalifikovaného akcionáře. Pro vyloučení některých bodů programu je v takovém případě obligatorní podmínkou jeho souhlas. Pokud by valná hromada přijala takové procedurální rozhodnutí bez souhlasu tohoto kvalifikovaného akcionáře, jednalo by se o porušení zákona a logicky tak i o důvod k prohlášení neplatnosti na valné hromadě přijatých usnesení.

Dále také platí, že na valné hromadě nelze bez dalšího projednávat ty záležitosti, které nebyly původně zařazeny na program. Na zákonné úrovni je toto pravidlo reprezentováno ustanovením § 408 odst. 3 ZOK, které zároveň i naznačuje postup, jakým lze zmíněné pravidlo vyloučit. V případě, že se inkriminovaného jednání valné

⁹⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. září 2001, sp zn. 29 Odo 155/2001.

⁹⁹ ŠTENGLOVÁ, I. in DĚDIČ, J., ŠTENGLOVÁ, I., KRÍŽ, R. et al. *Akciové společnosti*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 409.

¹⁰⁰ FILIP, V., LASÁK, J. in LASÁK, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. II. díl. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 1841.

hromady účastní všichni akcionáři, mohou si odsouhlasit změnu pořadu jednání, případně zařadit na pořad jednání úplně novou záležitost.¹⁰¹

Významným obsahovým požadavkem na pořad jednání valné hromady je následně uvedení osoby, která je akciovou společností navrhována na funkci člena některého z orgánů. Tato povinnost, kterou je nutno splnit v případě zařazení takové volby na program jednání valné hromady, vyplývá z dovětku ustanovení § 407 odst. 1 písm. d) ZOK.

3.5 Orgány valné hromady akciové společnosti a jejich volba

Samotné jednání valné hromady akciové společnosti, které plynule navazuje na její úspěšné svolání, je z procesního a organizačního hlediska nutno určitým způsobem řídit. Z těchto důvodů je v co nejkratším časovém horizontu po zahájení zvolen početný aparát v čele s předsedou, který má za úkol zabezpečit průběh valné hromady tak, aby mohlo být přistoupeno k věcnému jednání podle stanoveného pořadu.¹⁰² V obecné rovině se jedná o orgány zvolené pouze pro účely konkrétního jednání valné hromady, zánik jednotlivých funkcí je tak obecně spjat s jeho trváním. V mnohých případech však může dojít k ukončení výkonu funkce i dříve, následně je tedy nutno opětovně provést volbu takto uvolněných orgánů.

Zákon o obchodních korporacích úpravu nadepsané problematiky soustřeďuje v rámci ustanovení § 422, na základě kterého se množina orgánů valné hromady skládá z předsedy, zapisovatele, ověřovatele zápisu a osoby či osob pověřených sčítáním hlasů. Jak dále vyplývá z odstavce druhého výše odkazovaného ustanovení, je v souvislosti s volbou a činností orgánů valné hromady kladen důraz primárně na její řádný průběh. Logicky tak lze vyvodit, že v případě porušení stanovených povinností mohou být orgány valné hromady v této souvislosti subjektem odpovědnosti. Co se konkrétních osob týče, lze jako kandidáty do jednotlivých funkcí zvolit nejen představitele akcionářské základny, ale také externí osoby. Leckdy se jedná například o osoby, které se tuto činnost specializují a věnují se jí profesionálně. S těmito závěry se ztotožnil i

¹⁰¹ FILIP, V., LASÁK, J. in LASÁK, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. II. díl. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 1826.

¹⁰² HAMPEL, P. in BĚLOHLÁVEK, A. J. et al. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 1743.

Nejvyšší soud v rámci své rozhodovací činnosti.¹⁰³ Velice časté je v praxi také stanovení jednacího řádu valné hromady, který podrobně upravuje mnohokrát zmíněnou organizační stránku jednání a slouží ad hoc pro účely té valné hromady, na začátku které byl formulován.¹⁰⁴

Účinná úprava volby orgánů valné hromady navazuje na původní ustanovení § 188 odst. 1 ObchZ, které však postrádalo řešení takové eventuality, kdy by některý z předmětných orgánů nebyl vůbec zvolen. V zákoně nespécifikovaným důsledkem však již tehdy bylo, že pokud obligatorní orgány nebyly zvoleny, došlo ke ztrátě statusu valné hromady a takové shromáždění akcionářů následně nemělo možnost závazně rozhodovat o záležitostech dané akciové společnosti.¹⁰⁵ V dnešní době na základě ustanovení § 422 odst. 1 ZOK platí, že pokud nebude zvolen předseda valné hromady, jeho funkci zastává svolavatel nebo jím určená osoba. V případě, kdy nebude zvolen některý ze zbývajících orgánů, je zákonem založena pravomoc svolavatele valné hromady tyto orgány určit. Tímto způsobem je tedy po teoretické stránce zabezpečen fakt, že by nemělo k dojit k absenci některého ze zákonem stanovených obligatorních orgánů.

Nejdůležitější funkci ze všech výše jmenovaných orgánů zastává předseda, jehož náplní činnosti je v obecné rovině řízení samotného jednání valné hromady. Jak zakotvuje ustanovení § 80c odst. 3 NŘ, je povinen vést jednání valné hromady tak, aby bylo umožněno pořízení notářského zápisu předepsaným způsobem. Obecně tedy musí pod jeho vedením dojít k řádnému projednání všech na program zařazených záležitostí, zároveň se také stará o dodržování pořádku. Za tímto účelem může zvážít i využití vhodných a přiměřených opatření, například napomenutí či odebrání slova.¹⁰⁶ Z procesního hlediska kromě jiného uděluje slovo relevantním subjektům, řídí všechna hlasování, ověřuje usnášenischopnost a seznamuje akcionáře s předloženým návrhem.¹⁰⁷ Zároveň je jeho povinností umožnit jednotlivým akcionářům realizovat ve vztahu k projednávaným záležitostem svá účastnická práva, konkrétně pak právo na

¹⁰³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. ledna 2009, sp. zn. 29 Cdo 1247/2007.

¹⁰⁴ FILIP, V., LASÁK, J. in LASÁK, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. II. díl. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 1937.

¹⁰⁵ DĚDIČ, J. in DĚDIČ, J. et al. *Obchodní zákoník. Komentář. Díl III. § 176 - § 220zb*. Praha: Polygon, 2002, s. 2322.

¹⁰⁶ FILIP, V., LASÁK, J. in LASÁK, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. II. díl. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 1940.

¹⁰⁷ Tamtéž. s. 1939.

vysvětlení a právo podat svůj návrh či protinávrh.¹⁰⁸ Vzhledem k náročnosti této funkce je dle mého názoru více než vhodné, aby se předsedou valné hromady stal člověk s odpovídajícími praktickými zkušenostmi. Jak už bylo v předchozím výkladu mnohokrát upozorňováno, nedodržení zákonných podmínek a procesních postupů může ve svém důsledku znamenat až vyslovení neplatnosti na valné hromadě přijatých usnesení.

Funkce zapisovatele spočívá primárně v zajištění řádného vyhotovení zápisu na základě ustanovení § 423 odst. 1 ZOK, který má zachycovat samotný průběh jednání valné hromady. Za vyhotovení tohoto zápisu nese zapisovatel odpovědnost. I v tomto je velice podstatné dodržení všech zákonných požadavků vzhledem k možnému vzniku sporu.

Za ověřovatele zápisu musí být zvolena osoba odlišná od výše uvedeného zapisovatele, jelikož jeho hlavní a zároveň jedinou povinností je ověřit svým podpisem správnost obsahu zápisu z valné hromady. Pokud by tedy některá z v rámci zápisu uvedených skutečností nekorespondovala s průběhem valné hromady, ověřovatel by takový zápis teoreticky neměl podepsat. V kontrastu s dnes již zrušenou úpravou¹⁰⁹ je možno zvolit, zdali bude zvolen jeden či více ověřovatelů.

S přihlédnutím k rozsahu valné hromady je možno zvolit jednu či více osob pověřených sčítáním hlasů. Primárním účelem této funkce je zajištění dosažení konkrétního výsledku hlasování.¹¹⁰ Pokud daná akciová společnost využívá hlasovací zařízení, ke zvolení této osoby či osob musí dojít i tak, aby bylo v případě technické závady možno dál řádně zaznamenávat a zajistit výsledky jednotlivých hlasování. Ustanovení § 422 odst. 2 ZOK případně dovoluje, aby sčítání hlasů prováděl předseda valné hromady, pokud to nebude na škodu jejímu řádnému průběhu. Tento princip je tedy zásadním průlomem z hlediska možnosti kumulace funkcí u jedné osoby.

3.6 Zápis z jednání valné hromady akciové společnosti

Zápis z valné hromady akciové společnosti je velice významným dokumentem primárně z hlediska kontroly vnitřních poměrů společnosti a uplatnění práv akcionářů

¹⁰⁸ Viz § 357 – 360, resp. § 361 – 364 ZOK.

¹⁰⁹ Viz § 188 odst. 1 ObchZ.

¹¹⁰ HAMPEL, P. in BĚLOHLÁVEK, A. J. et al. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 1745.

v souvislosti s přijatými usneseními.¹¹¹ Jeho prostřednictvím je formou jednotlivých náležitostí zaznamenáván průběh valné hromady a v případě vzniku sporu tak představuje důležitý důkazní prostředek. Nejen z tohoto důvodu by měl být kladen důraz na co největší pravdivost a přesnost, jelikož může v případě výskytu nesprávností či nepřesností dojít opět až k prohlášení neplatnosti přijatých usnesení.¹¹² Zákon o obchodních korporacích stanovuje povinnost zapisovatele vyhotovit zmíněný zápis v ustanovení § 423 odst. 1, a to do patnácti dnů ode dne jejího ukončení. Tato lhůta je v porovnání s původní úpravou v rámci § 189 ObchZ poloviční, zapisovatel se tedy zvláště v případě konání náročnějších a delších valných hromad může dostat do časových potíží.

Jednotlivé náležitosti zápisu z valné hromady akciové společnosti zákon o obchodních korporacích přejal z původní úpravy¹¹³ a vyjmenovává je v rámci ustanovení § 423 odst. 2. Konkrétně se tedy jedná o:

- a) firmu a sídlo společnosti,
- b) místo a dobu konání valné hromady,
- c) jméno předsedy, zapisovatele, ověřovatelů zápisu a osoby nebo osob pověřených sčítáním hlasů,
- d) popis projednání jednotlivých záležitostí zařazených na pořad valné hromady,
- e) usnesení valné hromady s uvedením výsledků hlasování a
- f) obsah protestu akcionáře, člena představenstva nebo dozorčí rady týkajícího se usnesení valné hromady, jestliže o to protestující požádá.

Finální podoba zápisu z valné hromady akciové společnosti musí obsahovat také podpisy zapisovatele, předsedy a zároveň také ověřovatelů zápisu v závislosti na tom, jaký počet jich byl na valné hromadě zvolen. V některých situacích bude zápis místo předsedy podepisovat předmětný svolavatel. Převážně se jedná o ty případy, kdy nebyl předseda valné hromady zvolen a dané jednání tak řídil právě svolavatel na základě

¹¹¹ ŠTENGLOVÁ, I. in DĚDIČ, J., ŠTENGLOVÁ, I., KRÍŽ, R. et al. *Akciové společnosti*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 422.

¹¹² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. ledna 2002, sp. zn. 29 Odo 400/2001.

¹¹³ Viz § 188 odst. 2 ObchZ.

ustanovení § 422 odst. 1 ZOK.¹¹⁴ Ačkoliv by se tak na první pohled mohlo zdát, absence výše uvedených podpisů nebude podle Nejvyššího soudu¹¹⁵ v důsledku znamenat neplatnost přijatých usnesení, ale logicky dojde k oslabení důkazní síly takto neověřeného zápisu. V neposlední řadě je současně nutné k zápisu z valné hromady přiložit předložené návrhy, prohlášení a listinu přítomných, a to na základě ustanovení § 423 odst. 3 ZOK.

4. Hlasování a rozhodování na valné hromadě akciové společnosti

4.1 Hlasování na valné hromadě akciové společnosti

Akcionářům akciové společnosti přísluší dle ustanovení § 398 odst. 1 ZOK právo podílet se na řízení společnosti a to mimo jiné prostřednictvím hlasování o předmětných návrzích na jednání valné hromady. Hlasování reprezentuje kladný či záporný projev vůle akcionáře v konkrétní věci a v návaznosti přijaté usnesení má povahu vícestranného právního jednání podle ustanovení § 545 a násl. NOZ.¹¹⁶

Za účelem komplexního pochopení této problematiky je v první řadě nutné pojednat o počtu hlasů spojených s jednotlivými druhy akcií a o určení samotného způsobu hlasování. Zákonným základem pro hlasování na valné hromadě akciové společnosti jsou v tomto případě ustanovení § 415 – 417 ZOK, která se primárně soustředí na úpravu hlasovacích většin potřebných pro přijetí usnesení o jednotlivých návrzích. Vzhledem k jejich povaze však budou v praktické sféře aplikovány pouze tehdy, pokud daná problematika nebude na úrovni společnosti upravena odlišně. Nejvýznamnějším pramenem úpravy této problematiky jsou totiž stanovy akciové společnosti, což primárně vyplývá z ustanovení § 250 odst. 2 písm. e) ZOK. Na základě zmíněného ustanovení musí stanovy obligatorně obsahovat stanovení počtu hlasů spojených s jednou akcií a dále též určení způsobu hlasování na valné hromadě.

Ustanovení § 250 odst. 2 písm. e) ZOK také v souvislosti s počtem hlasů explicitně zakotvuje, že budou-li vydány akcie o různé jmenovité hodnotě, musí pak

¹¹⁴ FILIP, V., LASÁK, J. in LASÁK, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. II. díl. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 1945.

¹¹⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. října 2009, sp. zn. 29 Cdo 585/2010.

¹¹⁶ DĚDIČ, J. *K právní povaze usnesení valné hromady v rekonstrukci soukromého práva*. Obchodněprávní revue. 2011, roč. 3, č. 11, s. 327.

stanovy obsahovat stanovení počtu hlasů k nim se vztahujících a zároveň také celkový počet hlasů ve společnosti. Co se týče kusových akcií, připadá na každou dle § 257 odst. 3 ZOK jediný hlas, pokud však stanovy nepřipustí jinou variantu. I zde tak existuje možnost odlišné úpravy. Z uvedené charakteristiky vyplývá, že se počet hlasů spojených s konkrétní akcií může lišit v závislosti na její jmenovité hodnotě či druhu.¹¹⁷ Obecně tedy existuje ve srovnání s úpravou obchodního zákoníku pro každou akciovou společnost možnost vydávat různé druhy akcií, se kterými je následně možno spojit rozdílnou váhu hlasů.¹¹⁸ V rámci stanov může být kromě jiného dále upraveno například určení nejvyššího počtu hlasů náležejících jedinému akcionáři.¹¹⁹

Formu hlasování je možno prostřednictvím stanov zakotvit téměř libovolně. V tomto ohledu existují pouze dva požadavky. Prvním požadavkem je, aby bylo stanoveným způsobem možno dosáhnout určení těch akcií, se kterými je spojeno hlasovací právo. Následně je nutno po proběhnutí hlasování sečíst všechny předmětné hlasy, aby mohl být vyřčen samotný výsledek hlasování. V praxi je používáno mnoho nejrůznějších způsobů a forem hlasování, ať už se jedná o prosté zvednutí ruky či o sofistikovaný systém hlasovacích lístků s unikátními kódy.¹²⁰ Dle mého názoru je volnost ohledně stanovení způsobu hlasování naprosto na místě, jelikož každá akciová společnost je specifická svou akcionářskou strukturou a je vždy třeba zvolit takový způsob, který bude pro daný případ časově a ekonomicky nejvýhodnější.

Je však nutné podotknout, že ne pokaždé je možné výše charakterizované hlasovací právo vykonávat. Zákon o obchodních korporacích na mnoha místech v rámci svého znění zakotvuje dílčí zákazy výkonu práva hlasovat o projednávaných záležitostech. Jako příklad bych zmínil ustanovení § 426 ZOK, na základě kterého akcionář mimo jiné nemůže vykonávat své hlasovací právo, rozhoduje-li se o jeho nepeněžitém vkladu. Další specifický zákaz nalezneme kupříkladu v ustanovení § 309 odst. 1 ZOK. Pokud společnost jako taková nabude vlastní akcie, nemůže následně vykonávat hlasovací práva s těmito akciemi spojená.

¹¹⁷ ŠUK, P. in ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CÍLEČEK, F. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 643.

¹¹⁸ ČERNÁ, S. *O akciích s rozdílnou vahou hlasů v budoucím českém akciovém právu*. *Obchodněprávní revue*. 2012, roč. 4, č. 7-8, s. 193.

¹¹⁹ FILIP, V., LASÁK, J. in LASÁK, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. II. díl. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 1867.

¹²⁰ Tamtéž.

Občanský zákoník v rámci ustanovení § 212 odst. 2 upravuje institut, který byl do účinné úpravy převzat z obchodního zákoníku, konkrétně z § 56a. Jedná se o zákaz zneužití hlasovacího práva, který má z hlediska akciové společnosti esenciální význam v takovém případě, kdy se akcionář rozhodne prostřednictvím svého hlasovacího práva způsobit újmu společnosti jakožto celku. V návaznosti na podání návrhu v tříměsíčním intervalu a prokázání právního zájmu soud rozhodne, že se k takto projevenému hlasu nebude v předmětné záležitosti přihlížet.

4.1.1 Úprava potřebných hlasovacích většin

Aby mohlo dojít k řádnému přijetí rozhodnutí na valné hromadě akciové společnosti, musí být primárně na jejím jednání přítomna taková množina akcionářů, jejichž akcie dohromady naplňují požadovaný podíl na základním kapitálu společnosti. Druhou neméně podstatnou podmínkou je pak přijetí daného návrhu požadovanou většinou hlasů. Co se týče potřebných hlasovacích většin na valné hromadě akciové společnosti, základní pravidlo zakotvuje ustanovení § 415 ZOK. Toto ustanovení stanovuje, že pro přijetí rozhodnutí na valné hromadě akciové společnosti je vyžadován hlas většiny přítomných akcionářů, ledaže tento zákon nebo stanovy vyžadují jinou většinu. Na základě gramatického výkladu lze jasně konstatovat, že se jedná o pravidlo podpůrné a bude se tak aplikovat pouze tehdy, pokud není stanoveno jinak. Odlišná úprava může tedy obecně vyplývat ze stanov akciové společnosti a ze zákona o obchodních korporacích, ale prostřednictvím aplikace principu *lex specialis derogat legi generali* také případně i z některého ze zvláštních zákonů.¹²¹ Prostřednictvím stanov je pak možné potřebnou hlasovací většinu upravit pouze dvěma způsoby. Prvním případem je zvýšení požadované většiny hlasů a druhým je pak možnost změnit způsob počítání hlasů tak, že potřebná většina bude determinována z množiny všech jejích akcionářů, nikoli pouze z množiny akcionářů přítomných na předmětném jednání valné hromady.¹²² I když se v odborné literatuře objevují i názory podporující možnost snížení požadované hranice¹²³, v praxi by takové řešení nebylo dle mého názoru vhodné. Pokud

¹²¹ Viz § 21 odst. 2 a 3 ZOP.

¹²² ŠUK, P. in ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CÍLEČEK, F. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 643.

¹²³ VANĚČKOVÁ, V. in ČÁP, Z., JAHELKA, P., JOSKOVÁ, L. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Výklad jednotlivých ustanovení včetně návaznosti na české a evropské předpisy*. Praha: Linde Praha a.s., 2013, s. 465.

má akciová společnost zájem režim hlasování dispozitivně upravit, vždy by mělo být předmětné rozhodnutí přijato alespoň většinovým podílem hlasů. Opětovně je pak na místě připomenout, že pod pojmem přítomného akcionáře se rozumí nejen ten akcionář, který se valné hromady účastní fyzicky, ale též ten, kdo se k zajištění své účasti rozhodl využít některý z vyhovujících technických prostředků.

Zvláštní úpravou k výše uvedenému základnímu pravidlu je ustanovení § 416 odst. 1 ZOK, které zakotvuje výčet těch rozhodnutí, k jejichž řádnému přijetí je vyžadována dvoutřetinová většina hlasů akcionářů přítomných na valné hromadě akciové společnosti. Podle odstavce druhého uvedeného ustanovení je navíc takové rozhodnutí třeba osvědčit formou veřejné listiny, kterou se v návaznosti na § 776 odst. 2 ZOK rozumí notářský zápis. Obecně se v tomto případě jedná o taková rozhodnutí, která mají podstatný význam z hlediska fungování akciové společnosti a z toho důvodu je tak pro jejich přijetí vyžadován vyšší stupeň konsensu. Pro ilustraci se jedná například o případy změn stanov, zvýšení základního kapitálu a o zrušení společnosti s likvidací. Zajímavostí je v tomto ohledu porovnání s ustanovením § 171 odst. 1 ZOK, kdy je v případě společnosti s ručením omezeným k přijetí analogických rozhodnutí třeba dvoutřetinová většina všech společníků. Tento požadavek logicky vyplývá z rozdílností mezi oběma formami obchodních korporací. Pokud by se v případě akciové společnosti požadavek dvoutřetinové většiny hlasů vztahoval na všechny akcionáře, mohlo by to dle mého názoru v případě větších společností s rozsáhlým portfoliem akcionářů způsobit až ochromení rozhodovacích procesů.

Obecně platí, že se většiny potřebné k přijetí jednotlivých rozhodnutí počítají z množiny všech relevantních hlasů bez ohledu na to, s jakými druhy akcií jsou tyto hlasy spojeny. Na základě zákona či stanov však může dojít k situaci, kdy je k určitým rozhodnutím třeba dosáhnout většiny v rámci každého druhu akcie zvlášť. Typicky se jedná o taková rozhodnutí, která se mohou přímo dotknout vlastníků akcií.¹²⁴ V takovém případě navíc dochází také ke změně kvora, ve vztahu k předmětným usnesením totiž dočasně nabývají hlasovací právo i akcie, které by toto právo za normálních okolností neměly.¹²⁵ Typickým příkladem jsou prioritní akcie, jejichž vlastníci v případě

¹²⁴ FILIP, V., LASÁK, J. in LASÁK, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. II. díl. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 1880.

¹²⁵ ŠUK, P. in ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CÍLEČEK, F. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 649.

hlasování podle druhu akcií nabývají dle § 278 odst. 2 oprávnění hlasovat. Úpravu separátního hlasování v závislosti na druhu konkrétní akcie obsahuje zákon o obchodních korporacích v ustanovení § 417.

4.2 Usnesení valné hromady akciové společnosti

Valná hromada jakožto nejvyšší orgán akciové společnosti rozhoduje v rámci své působnosti formou usnesení, a to na základě ustanovení § 421 odst. 1 ZOK. Ačkoliv se v minulosti ohledně povahy usnesení valné hromady akciové společnosti vedly komplikované odborné diskuse, Jan Dědič ve svém článku¹²⁶ explicitně tvrdí, že na základě účinné právní úpravy mají přijatá usnesení povahu vícestranných právních jednání dle § 545 NOZ a násl. Rozsah jejich působení se týká nejen společnosti samotné, ale logicky též relevantních akcionářů a leckdy i veřejnosti.

Usnesení valné hromady akciové společnosti je přijato na základě hlasování předmětných akcionářů ve vztahu k některé ze záležitostí, která byla zařazena na pořad jednání. Ačkoliv není pro tato usnesení nikde přímo zakotven požadavek formy, ztotožňují se s názorem Václava Filipa a Jana Lasáka¹²⁷, že vzhledem k povinnosti začlenit jejich znění do každého zápisu z valné hromady dle § 423 odst. 2 písm. e) je nutné jednotlivá usnesení vždy vyhotovit v písemné podobě. Jak bylo již řečeno v rámci předchozího výkladu, v případech na základě ustanovení § 416 odst. 1 ZOK existuje navíc povinnost taková usnesení osvědčit formou veřejné listiny, konkrétně pak notářským zápisem.¹²⁸ Tento zákonný požadavek tedy svým způsobem také potvrzuje výše uvedenou nutnost písemné formy pro všechna usnesení přijatá na valné hromadě.

K nabytí platnosti usnesení valné hromady obecně dochází v tom okamžiku, kdy se k němu formou hlasování kladně vyjádří takový počet akcionářů, který je pro jeho přijetí vyžadován zákonem či úpravou ve stanovách.¹²⁹ Co se týče samotných následků z něho vyplývajících, nastávají dle názoru Nejvyššího soudu v tom okamžiku, kdy

¹²⁶ DĚDIČ, J. *K právní povaze usnesení valné hromady v rekonstrukci soukromého práva.* Obchodněprávní revue. 2011, roč. 3, č. 11, s. 327.

¹²⁷ FILIP, V., LASÁK, J. in LASÁK, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář.* II. díl. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 1893.

¹²⁸ Viz § 776 odst. 2 ZOK.

¹²⁹ FILIP, V., LASÁK, J. in LASÁK, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář.* II. díl. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 1893.

takové usnesení nabude účinnosti.¹³⁰ Primárně může usnesení valné hromady nabýt účinnosti nejdříve v den jeho řádného odhlasování, zároveň je ale možno uvedením pozdějšího data jeho účinnost odložit. Z tohoto hlediska je podstatná úprava v rámci ustanovení § 45 odst. 4 ZOK, která stanovuje obecná pravidla pro nabytí účinnosti usnesení vůči rozdílným subjektům. Vzhledem k akciové společnosti samotné je usnesení účinné okamžikem přijetí. Pokud by se však jednalo o usnesení jediného akcionáře (viz § 12 odst. 1 ZOK), účinnost by nastala až jeho doručením. Vůči třetím osobám je pak předmětné usnesení účinné tehdy, kdy se o něm konkrétní subjekt dozvěděl nebo dozvědět mohl.

Zákon o obchodních korporacích a občanský zákoník zakotvují ve vícero případech pro předmětná usnesení tzv. fikci nepřijetí. V návaznosti na nesplnění stanovených obsahových náležitostí nevyvolávají tato usnesení právní účinky. Typickým příkladem je kritérium neurčitosti a nesrozumitelnosti stanovené v rámci § 45 odst. 2 ZOK. Na obecné úrovni dále nesmí usnesení zavazovat subjekty k nemožnému plnění a lze je přijmout pouze v takových případech, které spadají do působnosti valné hromady jakožto nejvyššího orgánu akciové společnosti.¹³¹

4.2.2 Neplatnost usnesení valné hromady akciové společnosti

Neplatnost usnesení valné hromady akciové společnosti je velice rozsáhlým tématem, které bylo v souvislosti s rekodifikačními změnami primárně rozděleno mezi zákon o obchodních korporacích a občanský zákoník. Význam této úpravy spočívá nejen v možnosti ochrany individuálního akcionářského práva domáhat se vyslovení neplatnosti usnesení, ale zároveň také v možnosti do jisté míry kontrolovat vnitřní poměry akciové společnosti a soulad reálného stavu s autonomní úpravou.¹³² Ustanovení § 428 odst. 1 ZOK taxativně vyjmenovává okruh subjektů, které se mohou vyslovení neplatnosti usnesení domáhat. Z výčtu je na první pohled patrné, že se neplatnosti nemůže domáhat sama akciová společnost.¹³³ V porovnání s původní

¹³⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. července 2002, sp. zn. 21 Cdo 1168/2001.

¹³¹ Demonstrativní výčet záležitostí spadajících do působnosti valné hromady akciové společnosti zakotvuje § 421 odst. 2 ZOK.

¹³² ŠUK, P. in ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CÍLEČEK, F. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 676.

¹³³ RADA, I. *Neplatnost a nicotnost usnesení (nejen) valné hromady*. Právní rádce. 2009, roč. 17, č. 1, s. 4.

úpravou dle § 131 odst. 1 ObchZ byl sice z této množiny vypuštěn insolvenční správce, ale může nastat situace, kdy bude obecně vykonávat účastnická práva takového akcionáře, na jehož majetek byl prohlášen konkurs. Naopak obecně u akcionáře byla pro tento případ jakožto prerekvizita stanovena podmínka podání protestu, kterému se podrobněji věnuje ustanovení § 424 ZOK. Ačkoliv aktivně legitimované subjekty vyjmenovává zákon o obchodních korporacích, přezkoumání platnosti usnesení se bude následně řídit obecnou úpravou občanského zákoníku, která je soustředěna v § 258 – 261. V souvislosti s problematikou aktivní legitimace je ještě vhodné uvést, že obecná úprava v ustanovení § 258 NOZ legitimuje svým zněním podstatně širší okruh osob.¹³⁴ Další aktivně legitimované osoby jsou pak k nalezení v rámci zvláštních zákonů.

Neplatnosti usnesení valné hromady akciové společnosti se lze dovolávat hned z několika důvodů. Z gramatického výkladu ustanovení § 428 ZOK vyplývá, že zmíněnými důvody jsou rozpor s právními předpisy, rozpor se stanovami a v neposlední řadě také rozpor s dobrými mravy. Nejvyšší soud se ve svém usnesení¹³⁵ ke zmiňovaným důvodům vyjádřil tak, že mezi nimi nerozlišuje a staví je naroveň. Právo legitimované osoby dovolat se neplatnosti je následně omezeno subjektivní a objektivní zákonnou lhůtou. Jak stanovuje § 258 NOZ, lze se výše uvedeného domoci ve lhůtě třech měsíců ode dne, kdy se daná osoba o rozhodnutí dozvěděla nebo mohla dozvědět. Nejpozději je návrh na vyslovení neplatnosti usnesení nutno podat do jednoho roku od přijetí předmětného rozhodnutí. Zákonná lhůta má nepochybně prekluzivní povahu, a pokud tak nebude výše uvedené právo v jejím rámci uplatněno, zanikne bez možnosti navrácení.¹³⁶

¹³⁴ FILIP, V., LASÁK, J. in LASÁK, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. II. díl. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 1968.

¹³⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. ledna 2003, sp. zn. 29 Odo 450/2002.

¹³⁶ ŠUK, P. in ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CÍLEČEK, F. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 677.

Závěr

V rámci zpracovávání tématu a komparace účinné právní úpravy s úpravou předchozí jsem došel k závěru, že v důsledku rekodifikačních změn nedoznala problematika průběhu valné hromady akciové společnosti mnoha výrazných změn. Tento jev je reflektován i z hlediska rozhodovací praxe národních soudů. Ačkoliv k dnešnímu datu ještě stále neexistuje dostatek aktuálních judikátů, obecně jsou závěry stávajících soudních rozhodnutí ve většině případů validní a mohou být tak využívány nejen ve sféře teoretické, ale hlavně ve sféře praktické. Tato kontinuita zcela jistě ovlivňuje i životy těch osob, které si navzdory dostatečnému prostoru ještě stále neosvojily znění rekodifikovaných právních předpisů.

Z mého pohledu je jednou z nejzásadnějších změn povinnost akciových společností vytvořit a spravovat internetové stránky. V této souvislosti existuje již v rámci výkladu zmíněná povinnost uveřejnit pozvánku na valnou hromadu právě prostřednictvím tohoto globálně přístupného informačního média.¹³⁷ I když je stále v případě akcionářů vlastnících akcie na jméno či zaknihované akcie nutné pozvánky fyzicky zasílat, odstraněna byla uveřejňovací povinnost v rámci Obchodního věstníku. Tento moderní způsob zveřejňování znamená pro jednotlivé akciové společnosti nezanedbatelnou finanční a časovou úsporu. Je samozřejmě nutné dbát na to, aby nebylo kupříkladu nefunkčností či častými výpadky omezeno právo akcionářů připravit se na dané jednání valné hromady. Ohledně dostupnosti nelze proti tomuto konceptu nic namítnout, jelikož je v dnešní době internetové připojení velice snadno přístupné. *De lege ferenda* by dle mého názoru bylo vhodné dále rozvíjet potenciál internetových stránek, například v souvislosti s možností účastnit se jednání valné hromady za pomoci technických prostředků na základě § 398 odst. 2 ZOK.

Další výraznou novinkou je možnost prostřednictvím stanov odlišně upravit hranici usnášeníschopnosti a následně počet potřebných hlasů k přijetí jednotlivých rozhodnutí valné hromady. Tato změna obecně následuje trend, který dává akciovým společnostem v některých případech jistou volnost a příležitost k autonomní úpravě. Zcela jistě se v tomto ohledu jedná o pozitivní krok, jelikož se jednotlivé akciové společnosti v mnoha aspektech liší a možnost si úpravu individuálně přizpůsobit tak

¹³⁷ Viz § 406 odst. 1 ZOK.

znamená velkou výhodu. Je však třeba dbát na ochranu práv jednotlivých akcionářů, aby v důsledku jejich porušení nedošlo k vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady dle § 428 ZOK.

Z hlediska postavení minoritních akcionářů je podstatnou změnou také zavedení možnosti kumulativního hlasování na základě § 354 a násl. ZOK, která dříve v tomto ohledu znevýhodňovaným subjektům umožňuje prosadit do uvolněného místa v rámci orgánu akciové společnosti vlastního kandidáta.¹³⁸ Pokud využití kumulativního hlasování umožní stanovy, znásobí se počet hlasů minoritního akcionáře počtem volených členů daného orgánu akciové společnosti.

Naopak negativně se stavím ke stávající úpravě monistického systému vnitřní organizace akciové společnosti. Jak jsem již zmínil v rámci příslušné pasáže práce, je naše koncepce na základě § 396 odst. 2 ZOK velice kontroverzní a způsobuje mnoho interpretačních problémů týkajících se primárně vymezení kompetencí správní rady a statutárního ředitele.

Je nepochybné, že současná právní úprava průběhu valné hromady akciové společnosti následuje harmonizační požadavky¹³⁹ a až na minimální počet výjimek neobsahuje žádné problémové pasáže. *De lege ferenda* se však bude dle mého názoru nutné zamyslet nad zmíněnou úpravou podstaty monistického systému.

Přestože mnoho dílčích témat nelze v rámci přiměřeného rozsahu do detailu pojmout, pevně věřím, že tato diplomová práce bude svým případným čtenářům sloužit jako solidní a komplexní náhled do nadepsané problematiky.

¹³⁸ LASÁK, J. in LASÁK, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. II. díl. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 1610.

¹³⁹ Primárně se jedná o směrnici 2007/36/ES.

Seznam použitých zkratek

Zákon o obchodních korporacích, ZOK	Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích).
Občanský zákoník, NOZ	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.
Obchodní zákoník, ObchZ	Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník.
Směrnice 2007/36/ES	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/36/ES, o výkonu některých práv akcionářů ve společnostech s kótovanými akciemi.
Nářízení Rady (ES) č. 2157/2001	Nářízení Rady (ES) č. 2157/2001, o statutu evropské společnosti (SE).
Zákon o podnikání na kap. trhu, ZPKT	Zákon č. 256/2004, o podnikání na kapitálovém trhu.
Zákon o evropské společnosti, ZES	Zákon č. 627/2004 Sb., o evropské společnosti, v účinném znění ke dni 14.12.2004.
Zákon o účetnictví, ZoÚ	Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.
Insolvenční zákon, InsZ	Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).
Zákon o nabídkách převzetí, ZONP	Zákon č. 104/2008 Sb., o nabídkách převzetí a o změně některých dalších zákonů (zákon o nabídkách převzetí).
Notářský řád, NŘ	Zákon České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád).
Zákon o přeměnách, ZOP	Zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev.

Seznam použité literatury a pramenů

Monografie:

BĚLOHLÁVEK, A. J. et al. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, 2733 s. ISBN 978-80-7380-451-0.

BORSÍK, D., HURYCHOVÁ, K. et al. *Corporate governance: kolektivní monografie*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2015, 280 s. ISBN 978-80-7478-654-9.

ČÁP, Z., JAHELKA, P., JOSKOVÁ, L. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Výklad jednotlivých ustanovení včetně návaznosti na české a evropské předpisy*. Praha: Linde Praha a.s., 2013, 784 s. ISBN 978-80-7201-917-5.

ČERNÁ, S. *Obchodní právo. Akciová společnost. 3. díl*. Praha: ASPI - Wolters Kluwer, a.s., 2006, 360 s. ISBN 80-7357-164-1.

DĚDIČ, J. et al. *Obchodní zákoník. Komentář. Díl III. § 176 - § 220zb*. Praha: Polygon, 2002, s. 1747 - 3055. ISBN 80-7273-071-1.

DĚDIČ, J., ŠTENGLOVÁ, I., KRÍŽ, R. et al. *Akciové společnosti. 7. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2012, 704 s. ISBN 978-80-7400-404-9.

LASÁK, J. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Obchodní zákoník. Srovnávací texty*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2013, 358 s. ISBN 978-80-7357-346-1.

LASÁK, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář. II. díl*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, 1264 s. ISBN 978-80-7478-537-5.

POKORNÁ, J., HOLEJŠOVSKÝ, J., LASÁK, J. et al. *Obchodní společnosti a družstva. 1. vydání*. Praha: C. H. Beck, 448 s. ISBN 978-80-7400-475-9.

SVEJKOVSKÝ, J., DEVEROVÁ, L. et al. *Právnícké osoby v novém občanském zákoníku. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2013, 540 s. ISBN 978-80-7400-445-2.

ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CÍLEČEK, F. et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2013, 1008 s. ISBN 978-80-7400-480-3.

Odborné časopisecké články:

ČECH, P. *Akciová společnost po rekodifikaci*. Právní rádce. 2012, roč. 20, č. 5, s. 24.

ČERNÁ, S. *O akciích s rozdílnou vahou hlasů v budoucím českém akciovém právu*. Obchodněprávní revue. 2012, roč. 4, č. 7-8, s. 193.

DĚDIČ, J. *K právní povaze usnesení valné hromady v rekodifikaci soukromého práva*. Obchodněprávní revue. 2011, roč. 3, č. 11, s. 327.

DĚDIČ, J., LASÁK, J. *Monistický systém řízení akciové společnosti: výkladové otázky (1. část)*. Obchodněprávní revue. 2013, roč. 5, č. 3, s. 65.

FILIP, V. *Svolávání valné hromady akciové společnosti před a po rekonstrukci*. Právní fórum. 2012, roč. 9, č. 11, s. 501.

RADA, I. *Neplatnost a nicotnost usnesení (nejen) valné hromady*. Právní rádce. 2009, roč. 17, č. 1, s. 4.

RADA, I. *Povaha valné hromady a povinnosti uložené statutárním orgánům v souvislosti s jejím konáním*. Právní rádce. 2003, roč. 11, č. 8, s. 379.

Soudní rozhodnutí:

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. července 2002, sp. zn. 21 Cdo 1168/2001.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. května 2001, sp. zn. 29 Cdo 2337/2000.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. září 2001, sp. zn. 29 Odo 155/2001.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. ledna 2002, sp. zn. 29 Odo 400/2001.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. listopadu 2002, sp. zn. 29 Odo 215/2002.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. ledna 2003, sp. zn. 29 Odo 450/2002.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. února 2005, sp. zn. 29 Odo 407/2004.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. května 2006, sp. zn. 29 Odo 1168/2005.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. září 2006, sp. zn. 29 Odo 634/2005.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. května 2007, sp. zn. 29 Odo 1502/2007.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. května 2007, sp. zn. 29 Odo 420/2006.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. ledna 2009, sp. zn. 29 Cdo 1247/2007.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. ledna 2009, sp. zn. 29 Cdo 3009/2007.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. září 2009, sp. zn. 29 Cdo 4547/2008.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. září 2009, sp. zn. 29 Cdo 4284/2007.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. října 2009, sp. zn. 29 Cdo 585/2010.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. dubna 2010, sp. zn. 32 Cdo 2776/99.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. února 2011, sp. zn. 29 Cdo 4796/2010.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. února 2011, sp. zn. 29 Cdo 4820/2010.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. června 2012, sp. zn. 29 Cdo 1169/2011.

Vše dostupné z: <http://www.nsoud.cz/>.

Internetové zdroje:

Důvodová zpráva k zákonu o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). [online]. [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/fileadmin/Duvodova-zprava-k-ZOK.pdf>.

ELIÁŠOVÁ, P. *Trápí vás minoritní akcionáři? Vytěsňte je..* Epravo.cz [online]. 2015. [cit. 2015-03-28]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/trapi-vas-minoritni-akcionari-vytesnete-je-96956.html>

LANSKÝ, L., BATŮŇKOVÁ, A. *Úpadek podle nového insolvenčního zákona.* Epravo.cz [online]. 2008. [cit. 2015-03-28]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/upadek-podle-noveho-insolvencniho-zakona-52563.html>

Resumé

Průběh valné hromady akciové společnosti

Primárním cílem této diplomové práce je komplexně zpracovat téma průběhu valné hromady akciové společnosti a poskytnout tak všem potenciálním čtenářům nejen základní seznámení s tématem, ale zároveň i náhled do vybraných výkladových problémů. To vše za pomoci relevantních právních předpisů ve světle aktuální odborné literatury a judikatury.

Z hlediska systematiky byl výklad rozdělen do čtyřech kapitol. První z nich slouží jako obecný náhled na akciovou společnost jakožto právní formu, přičemž důraz je kladen převážně na úpravu její organizační struktury.

Druhá kapitola se soustředí na proces svolávání valné hromady akciové společnosti a problematiku účasti a zastoupení na valné hromadě. Její první část je řešena prostřednictvím výkladu o jednotlivých důvodech svolání. Primárním cílem je tak poskytnout čtenáři ucelený přehled o tom, kdo a za jakým účelem může jednání valné hromady akciové společnosti svolat. Dále se čtenář v rámci této kapitoly dozvídá, kdo a za jakých podmínek se může valné hromady účastnit, a jaké náležitosti je potřeba splnit k řádnému využití jejich profilových funkcí.

Následující kapitola nabízí výklad o dílčích procedurálních aspektech jednání valné hromady. Její náplní je především popis toho, jak po praktické stránce jednání valné hromady probíhá.

Čtvrtá a zároveň poslední kapitola navazuje na předchozí téma a soustředí se na problematiku hlasování a rozhodování v rámci valné hromady. Podstatou jedná o obecnější náhled na rozhodovací proces a problematiku potřebných hlasovacích většin. V závěru kapitoly je také v omezeném rozsahu popsána podstata vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, které je v případě porušení zákonných požadavků velice frekventovaným důsledkem. Z hlediska rozsahu je však nemožné toto téma pojmout komplexně a pro účely práce tak slouží pouze jako obecné seznámení.

V závěru práce se nachází zhodnocení vytyčených cílů a rekapitulace nabytých poznatků.

Anglický název práce/ Abstract

The course of a general meeting of a joint-stock company

The main goal of the following diploma thesis is to comprehensively analyse the topic in question after the recent recodification of the Czech private law. The author aims to evaluate the current legal state of the course of a general meeting of a joint-stock company by studying multiple relevant sources, outlining the most important legal aspects and reviewing some of the frequently academically discussed issues and topics. Primarily the author aims to accomplish that by thoroughly studying and examining the newest legal doctrine and some of the most important existing judicial decisions.

Systematically the thesis consists of four main chapters. The first chapter contains the general introduction of the matter and a legal definition of a joint-stock company while mainly focusing on its structure and bodies.

The second chapter is divided into two parts and generally focuses on the matter of participation and the legal representation on a general meeting. The first part of the chapter highlights the legal reasons of why and by whom the general meeting of a joint-stock company can be convened. The author defines and discusses all its possible participants in the following part of the chapter.

The third chapter is devoted to the matter of how a general meeting of a joint-stock company functions in terms of the procedural requirements and obligations.

The fourth and also the last chapter focuses on the matter of voting and the decision-making process that is commonly taking place on every general meeting of a joint-stock company. The author also briefly examines the legal possibility of nullifying some of the decisions taken during the course of a general meeting as a result of breaching the relevant legal requirements.

The author's findings and conclusions are then presented at the very end of the thesis.

Klíčová slova

- akciová společnost
- valná hromada
- průběh valné hromady

Key words

- joint-stock company
- general meeting
- the course of a general meeting